

TIEN PREKEN

over het lijden en de opstanding
van onze Heere Jezus Christus

door

Dr. MAARTEN LUTHER

vertaald uit het Duits door

Drs. K. Exalto

W. A. de Groot, Goudriaan

1967

Tekst: Jesaja 53 : 2 "Want Hij is als een rijsje voor Zijn aangezicht opgeschoten, en als een wortel uit een dorre aarde; Hij had geen gedaante noch heerlijkheid; en als wij Hem aanzagen, zo was er geen gestalte, dat wij Hem zouden begeerd hebben".

"Zie de Mens". Op dit woord van Pilatus moet men goed acht geven. Het duidt in het kort precies hetzelfde aan als wat Jesaja zegt in onze tekst.

Toen Pilatus zag hoe gewond Hij was, hoe erg Hij bloedde vanwege de doornenkroon en hoe bespuwd Hij was, zodat Hij niet meer geleeke op een mens, barstte hij los in een edelmoedig maar ruw medelijden, zich uitend in deze woorden: Zie de Mens. Als wilde hij zeggen: Zie zelf of Hij nog op een mens lijkt.

Gog geve ons, dat wij Christus tenminste aanzien zoals Pilatus Hem aanzag, dat we Hem aanzien met de ogen der ziel, diep getroffen, en met grote verbijstering en vrees uitroepen: Zie toch, welken Mens.

Een christen zou ten eerste moeten vrezen, zich diep getroffen moeten voelen en zich moeten verwonderen als hij bedenkt of hoort welken smaad en pijn zijn Heere voor hem heeft geleden. En wanneer hij niet verschrikt en in zijn binnenste als wegsmelt in dit vuur, ja in deze bakoven, dan heeft hij waarlijk reden om zeer te vrezen en leed te gevoelen vanwege zijn hard en gevoelloos hart. En wie niet vreest en hierover geen leed gevoelt, laat die in elk geval dan daarover leed gevoelen, dat hij dit alles mist. Want het zijn slechte tekenen, en bewijzen dat de ziel dood is, dat niet Christus maar de duivel in haar woont.

Wanneer namelijk Christus in een mens woont, zou hij dan niet wenen als Christus weent, en geen leed dragen als Christus leed draagt? Zou hij niet sidderen als Christus siddert en niet samen met Hem lijden?

Een geestelijk mens immers is verblijd met de blijden, weent met de wenenden, is gevangen met de gevangenen, verwond met de verwonden, lijdt samen met de lijdenden, ja maakt zich alles eigen wat andere mensen voelen of lijden. En waar anders zou een discipel van Jezus, die Zijn Heere liefheeft anders staan dan naast Jezus' Kruis? Wie daarom het lijden van Christus met zegen wil horen, overdenken en lezen, moet also gezind zijn dat hij een medgezel van Christus wil wezen in Zijn lijden. Wat hij van Christus' lijden hoort moet hij zich zo inleven, dat ook hij zelf dit lijden ondergaat. Als hij hoort hoe Christus op de kaken is geslagen en in boeien geklonken werd, dan moet het hem zijn alsof hij ook zelf op de kaken geslagen en in boeien geklonken wordt. En als hem dat pijn doet, dan moet hij weten en geloven, dat het Christus nog onvergelykelijk veel meer pijn doet, en dat hijzelf naar recht, maar Christus slechts voor hem en anderen dit alles lijdt. Zulk mede-lijden heeft de moordenaar aan het kruis zeer goed gevoeld.

Daarna moet men van Christus zelf leren nog meer te wenen. Immers

als Christus in Zijn lijden onze persoon heeft aangenomen, dan moeten wij voor God zulke mensen zijn als Hij er een om onzentwil voor de mensen is geweest. Dat betuigt Hij zelf in het boek Openbaring (Openb. 1 : 7): "Alle geslachten der aarde zullen over Hem rouw bedrijven". Onze zaak zou het zijn rouw te bedrijven, om Christuswil zou men rouw moeten bedrijven, zoals Hij geheel alleen rouw bedreven heeft over ons. Wij allen moeten ons beklagen, Eén voor allen en allen voor Eén, of nu of in de toekomst. Zalig zijn zij die leed dragen en nu met Christus klagen, zij zullen met Christus vertroost worden. Maar onzalig zijn zij die nu getroost worden, want ze zullen met de duivel in eeuwigheid klagen. God heeft het Kruis opgericht - en wie wil het dan neerleggen? Hij heeft Zijn eigen Zoon daaraan gehangen - en welk schepsel mag dan lachen? De Onschuldige heeft geleden - en zullen dan de schuldigen vrij uitgaan?

Het is merkwaardig hoezeer het Kruis van Christus in vergetelheid geraakt is. Of is dat niet een vergeten van het Kruis van Christus als niemand meer iets wil lijden, als ieder genot en vreugde wil hebben en het kruis ontwijkt? Of is het niet tegen alle orde en gewoonte als de ledematen in een lichaam waarvan het hoofd gewond is, vreugde willen genieten? Daarom willen wij het lijden van Christus op tweeërlei wijze bezien, namelijk als een sacrament en als een voorbeeld.

Als een sacrament - Christus' lichamelijke dood betekent onze geestelijke dood, ja Hij maakt ons dood en levend. Hij heeft de oude mens die zo slecht geleefd heeft, gedood, en de nieuwe mens - die helaas dood was - opgewekt. Zoals Christus in Zijn lichaam was, zo waren en zijn wij in de geest en wat onze geestelijke mens aangaat. Daarom moeten wij over onszelf zuchten en klagen, opdat wij, die ten dode staan opgeschreven, met de stervende Christus sterven. Alle kwaad dat over de innerlijke mens komt, is aan Christus uiterlijk zichtbaar geworden. Zoals Hij gebonden, bespot, vervloekt, bespuwd, gekroond, doorstoken, gekruisigd, dood en veracht geweest is, zo waren en zijn ook wij wat onze ziel aangaat gebonden, bespot, vervloekt, bespuwd, doorstoken, gekruisigd, dood en veracht. Een ieder zie toe of hij weet en gelooft, dat hij zo is. Er valt niet aan te twijfelen. Maar zou men dan niet voor zevenvoudig waanzinnig moeten houden wie onder zulke eeuwige rampen nog licht en niet klaagt?

Het eerste dus wat Christus ons met Zijn lijden toont, is, dat Hij ons zelfkennis leert en ons aantoonst hoe wij inwendig voor God zijn, opdat wij dit erkennen en daarom zonder ophouden klagen, leed dragen, wenen en boete doen, totdat we voor eeuwig bevrijd worden. Als deze kennis in ons de overhand behield en zwaarder woog dan onze gebreken, dan zou het ons gemakkelijk vallen, zacht, geduldig, ootmoedig, gering en mild te worden en een verachter van de wereld en het voorbeeld van het Lijden van Christus na te volgen, ja ook te bidden zoals Psalm 54 (vs 7) doet: Werp mijn kwaad op mijn vijanden (Lutherse

vertaling), dat wil zeggen bevrijd mijn geest van dit kwaad en werp het op het vlees en de oude mens, die mijn vijanden zijn, verstoor ze zoals Gij beloofd hebt. Want wij verstaan het Lijden van Christus niet, we hebben het vergeten, ja wij verstaan ook onszelf niet in dit Lijden... Zou een ziel, die de gekruisigde Christus heeft aangedaan en nu haar ellende ziet, hoe vol zij is van alle kwaad en van alle vertwijfeling, niet de bitterste tranen wenen of op z'n minst van harte zuchten moeten? Hier in Christus' lijden hebben we namelijk een onbedriegelijk bewijs van onze ellende. Wie niet weet wie hij is of daarom trent in twijfel verkeert, moet Christus aanzien, dan zal hij het bemerken.

Ons besluit is, wie niet zichzelf in Christus' lijden afgebeeld ziet, die heeft dit Lijden nog niet begrepen. En wie niet met zichzelf medelijden krijgt door het Lijden van Christus, die heeft tevergeefs medelijden met Christus. Want als Christus leed draagt en lijdt omwille van u en gij gaat op grond daarvan zelfverzekerd uw weg, als moest ge ook niet medelijden met uzelf hebben, dan bent ge een dwaas. Het medelijden met Christus moet u een persoonlijke zaak zijn: Hij lijdt omwille van u, en gij zoudt slechts om Zijnentwil en niet ook om uzelf willen lijden? Als waart ge beter, wanneer ge Hem beklagt in u als uzelf in Hem? En toch moeten wij alleen onszelf in Hem beklagen, zoals Hij zegt: Gij dochters van Jeruzalem, weent niet om Mij, maar om uzelf, en evenzo in Openb. 1 : 7: Alle geslachten der aarde zullen over Hem rouw bedrijven. Zo spreekt ook de Wijsheid (Jezus Sirach 10, 32v): Acht uw ziel hoog en houd uzelf in ere zoals het betaamt, aldus: Bewaar in de eerste plaats uzelf. Met zulke woorden schijnt Christus te verbieden, dat wij Hem bewenen. Maar Hij keert zich slechts tegen het kinderlijke en vrouwelijke klagen, waarbij de mensen in vleselijke zin medelijden met Christus hebben en Hem als het ware met hun medicijn en hulp troosten willen en daarbij zichzelf over het hoofd zien en zichzelf niet bewenen. Wanneer Christus ons medelijden zoekt, dan wil Hij dat wij aan Hem smart ervaren over onszelf, en daarom wil Hij niet dat vleselijke klagen waarbij de mens zichzelf over het hoofd ziet en iets vreemds beklagt. Een recht gevoelig mens beklagt in elk kwaad dat hij ziet, in alle ellende steeds in de eerste plaats zichzelf; want hij vreest en weet dat hijzelf al dat kwaad en nog veel meer verdiend heeft. Maar waar kunnen we beter onszelf leren kennen en beklagen dan in Christus? Nergens. Hier ziet de mens zijn ganse ellende, waarin zij bestaat, van welke aard ze is en hoe groot zij is, wanneer namelijk de eniggeboren Zoon van God, deze onvergelykelijke Persoon, de onschuldigste en allerwaardigste omwille van onze ellende dit alles lijdt. En Hij zou ook onze ellende niet hebben kunnen wegnemen als Hij niet deze oneindige en onovertreffbare Persoon was geweest. Wie zou niet schrikken en geheel verslagen worden, wanneer zijn ellende zo groot, namelijk oneindig en eeuwig is?

Wie daarom in Christus zichzelf ziet, zal tot in zijn binnenste getroffen worden en klagen. Daarom moet men deze regel kennen en in gedachten houden: Wat Christus wedervaart, zijn wonden, en onheilen die de zonde en de duivel onze ziel aandoen, het beduidt het eeuwig onheil dat wij naar Gods oordeel zouden moeten dragen. En waarin Christus door de Joden onschuldig aangeklaagd werd, daarin klaagt de duivel ons aan voor God in ons geweten en met recht. En van deze vreselijke aanklacht worden wij slechts bevrijd door de onrechtvaardigheid van de aanklacht tegen Christus. In de Joden moet ge dus de duivel zien, in Christus de oude adamitische mens, de ziel, die in zonden geboren is en leeft, in de rechterstoel van Pilatus het Oordeel Gods. Arme ziel, ge wordt er dus van beschuldigd, dat gij u tot Gods Zoon gemaakt hebt, het volk verleid hebt, u tot koning hebt laten uitroepen, gelasterd hebt en een misdadiger waart. En zo is ook inderdaad ieder mens buiten Christus. Wat wilt ge er tegenin brengen als zij u zo beschuldigen en in het nauw drijven? Ge zult wenen en toegeven, dat het zo is. Maar zie dan Christus aan, Hij neemt het alles voor u op Zich, geheel onschuldig. Dankunt ge uw benauwers antwoorden: het is waar, ik heb mij tot Gods Zoon gemaakt enzovoorts, maar door Christus is het alles overwonnen. Het heeft nu niets meer te betekenen, het behoort tot het verleden. Door zulk geloof zult ge zalig zijn, maar dan zó dat ge uzelf steeds zo ziet als Christus u maakt, en altijd in een waar geloof tot Hem vlucht, bij uzelf vandaan en daarbij ziet hoe al het uwe in Hem vergaat en tot niets wordt.

Tekst: Psalm 45 : 3 "Gij zijt veel schoner dan de mensenkinderen; genade is uitgestort op Uw lippen; daarom heeft U God gezegend in eeuwigheid".

In het hebreeuws staat in plaats van "veel schoner" tweemaal het woordje "schoon". Daarmee is een overvloed van schoonheid uitgedrukt, als wilde de Psalm zeggen: Aan U is een heerlijke en uitgelezen schoonheid; aan anderen is een afschuwelijke schoonheid, maar aan U is een schone schoonheid, zodat ook het afschuwelijke aan U nog schoon is. Dit is iets zeldzaams, dat wat aan anderen afschuwelijk is aan U schoon is. Zo overvloeiend is Uw schoonheid. Wat bij anderen schoon en bij U afschuwelijk lijkt, is het bij U toch niet. Hoe wonderlijk is dat, daar toch Gij bespuwd zijt en wij bij U slechts striemen, bloed en wonden zien.

Om dit te verstaan moet men er op letten, dat de Schrift beide voorzegt heeft, de hoogste schoonheid en de ergste afschuwelijkheid. Jesaja zegt: "Hij had geen gedaante noch heerlijkheid" (Jes 53 : 2). Zo moet men het dus alles anders opvatten dan gewoon. Voor vleeselijke ogen was Hij de geringste der mensenkinderen en een spot, en dat bedoelt de Schrift als zij van Hem zegt, dat Hij verworpen en zonder alle schoonheid zou zijn. Voor geestelijke ogen daarentegen is niemand schoner dan Hij. De ogen des vlees en de zielen die vleeselijk gezind zijn kunnen dat niet zien en toch is Hij de schoonste der mensenkinderen. Waarin bestaat dan zijn schoonheid? Antwoord: In wijsheid en liefde, ja ook licht in het verstand en alle innerlijke kracht. Want in de lijdende Christus schittert alle wijsheid en waarheid, waarmee een verstand verlicht kan zijn. Alle schatten van wijsheid en kennis zijn in Hem verborgen. Verborgen zijn ze in die zin dat ze slechts voor geestelijke en innerlijke ogen zichtbaar zijn. En in Hem is ook de bron van alle licht en liefde, waarmee het hart des mensen versierd kan zijn. En omwille van deze beide dingen zegt de apostel in 1 Kor 1 : 30: "Christus is ons tot liefde gemaakt voor het hart en tot wijsheid voor het verstand, maar de Joden is Hij een ergernis des harten en de heidenen een dwaasheid van het verstand (Luthers vertaling). Daarom stel u de gerechtigheid voor ogen, overweeg alle schoonheid en gestalte, die ook maar ergens gevonden zou kunnen worden, laat tesamen vloeien alle wijsheid, kennis, begaafdheid en wat het verstand van de mens sieren kan, en tegelijkertijd ook alle deugden: ootmoed, hoop, geloof, liefde, zachtmoedigheid, gerechtigheid, barmhartigheid, vrede, geduld, bescheidenheid en al wat een mensenhart sieren kan - dat alles is in Christus, behoort tot Zijn schoonheid.

Wanneer nu zoveel schoonheid te zien is, laat ons de ogen van ons hart opendoen en haar aanschouwen. Het is alles in Hem, niet slechts in de letters en plaatjes die men in boeken vinden kan, maar in de werken die Hij gedaan, de tekenen die Hij verricht heeft. Want zoveel bloeddruppels, scheldwoorden en slagen de Heere verdragen heeft, zoveel deugden worden in de letters van de naam Christus aan-

geduid. In elke afzonderlijke letter of in het hele woord wordt u als in een teken zijn ootmoed, mildheid, liefde en geduld aangetoond. Ga nu eens heel zijn Lijden, stukje bij beetje na en leer daarin te lezen. Wat mag het toch betekenen, dat Hij bloed zweette? Wel hierin moet ge zien Zijn allerhoogste liefde tot u, zijn ootmoed, geduld, barmhartigheid, gerechtigheid, vrede, zaligheid - om u. En weet u wat het betekent dat Hij kinnebakslagen lijden moest? Ook daarin kunt ge zien Zijn allerhoogste liefde, geduld en ootmoed. En wat betekent het bloed vanwege de geselstriemen, de doornen van de doornenkroon en de nagelen van Kruis? De allerhoogste liefde. Zo moet ge alle bijzonderheden van het Lijden van Christus nagaan. Dit zal voor u niet anders betekenen dan dat ge hetzelfde lijden zult, aan lichaam en geest. Daarom moeten wij - zoals ik al zei - de geestelijke ogen opendoen en deze schoonheid van alle deugden in Christus zien; want ze zijn ons met heldere, levende woorden en tekenen afgebeeld en voorgesteld. Wanneer in onze tijd de liefde zo zeer verkoelt, alle christendeugden zo zeer verminderen, de wijsheid afneemt en de egyptische duisternis toeneemt, dan komt dat daardoor, dat wij niet komen tot deze Gestalte, haar aanzien en ons door haar laten onderwijzen, maar haar geheel vergeten. Zoals het bedenken van het Lijden van Christus veel vrucht draagt, zo brengt ons het vergeten van Christus' Lijden veel schade. Dit laatste kan men nagaan in een boek als "De Rozentuyn" (Noot: Een stichtelijk boek uit de late middeleeuwen, gedrukt te Bazel in 1504).

Er moet echter op gelet worden, dat de Schrift ons voor alles vermaant in Christus' Lijden acht te geven op de liefde. Ofschoon immers de menswording en het Lijden van Christus nut heeft voor het hele hart en voor heel het verstand, namelijk wanneer men er over mediteert, ze bevorderen toch in de eerste plaats de liefde Gods, wanneer wij haar in de Schrift betrachten. Vandaar Joh 3 : 16: "Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve maar het eeuwige leven hebbe". En Joh 15 : 13: "Niemand heeft meer liefde dan deze, dat iemand zijn leven zette voor zijn vrienden". Of Ef 2 : 4: "Maar God, die rijk is in barmhartigheid, door Zijn grote liefde, waarmede Hij ons liefgehad heeft". En tot de Galatiërs zegt Paulus: "De Zoon Gods, die mij liefgehad heeft en Zichzelve voor mij overgegeven heeft" (Gal 2 : 20). Daarom moet men vóór alle dingen dit gevoelen van de liefde Gods in Christus' Lijden oefenen, en al wat Hij geleden heeft daartoe aanwenden dit te versterken. Stel u voor een rijk, edel, wijs en machtig man, die een zoon heeft - zo moet men zich verplaatsen in het gevoel van de Vader en dan ook in dat van de Zoon.

Zulk mediteren is vaak nuttiger dan vele andere dingen; want ze

versterkt het gevoel. En juist het gevoel van de liefde jegens God is onder al wat wij gevoelen het beste, het is de "zalving" die ons alle dingen leert. Deze zalving wordt echter zo toebereid dat het is alsof Christus dit alles alleen voor u gedaan heeft. Men moet mediteren zoals een apostel of zoals Maria of zoals Simeon gedaan hebben. Immers wanneer ge gelooft, dat dit alles voor anderen en niet voor u geschied is, dan hebt ge Christus reeds verloochend. Ook u bent toch met zijn Kruis getekend en ook u draagt toch Zijn naam.

Het Lijden van Christus te bedenken ontvangt in de Schrift de hoogste lof. Dat vindt u onder andere in het Hooglied. Christus is de Vriend, die door het venster ziet (Hoogl. 2 : 9), het bloed van het lam aan de deurposten van de kinderen Israëls (Exod. 12), de **scharlakenroden lippen** (Hoogl. 4 : 3), de bloeiende wangen, de **purpurkleurige haarband** (Hoogl. 7 : 6), het zegel op het hart (Hoogl. 8 : 6). Daarom bid ook ik u, dat ge uit deze prediking van vandaag en van dit jaar dit ene behoudt, alleen op Christus te zien en Zijn liefde hoog te achten en tenminste elke dag éénmaal Hem voor Zijn allerhoogste liefde dank te zeggen. Want hoe geringer Zijn gestalte, hoe groter Zijn afschuwelijkheid en hoe smaadvoller Zijn lijden is, des te groter en wonderbaarlijker is de liefde die Hij ons toedraagt. En dit moet nu ieder naar eigen ervaring leren hoogachten op deze wijze: wanneer het reeds grote liefde is een vermogen weg te schenken, hoeveel groter is dan de liefde met eigen lichaam een ander te dienen. En hier geeft onze Heere, de Schepper van alle dingen het allernemendste aan ons, Hij schenkt Zichzelf. Waarlijk, God heeft boven alle menselijk denken iets geweldigs aan ons gedaan, het kan niet hoog genoeg gewaardeerd worden. Hoe schandelijk dan ook onze ondankbaarheid, hoe verdoemenswaard onze vergeetachtigheid, hoe vloekwaardig de verachting van Zijn barmhartigheid. Laat het woord van de apostel Paulus: "God heeft Zijn eigen Zoon niet gespaard" (Rom 8 : 32) u tot ernstig nadenken brengen en voel althans één vonk van de goddelijke liefde. Als ge zelf maar één zoon had, een wijze, goede en lieve jongen en ge zoudt hem niet verschonen terwille van een vreemde, slechte knecht, die bij u bovendien in de schuld staat, maar ge zoudt het zo beschikken dat hij de dood zou ingaan voor die knecht, om hem te redden - zoudt ge dan geduld kunnen hebben met de ondankbaarheid van die knecht tegenover u en uw zoon? Zou het bij God en Zijn Zoon anders zijn?

Vervolgens, ook hier moet ge acht op geven: zoals wij hier God leren kennen uit de bewijzen van Zijn liefde, zo leren we hier ook onszelf kennen. Nergens leren we beide beter kennen dan juist hier. Want Christus' schone gestalte behoort geheel bij Hem en wij leren Hem daari kennen. Maar Zijn onaanzienlijkheid en Zijn lijden behoren bij ons en wij leren daarin onszelf kennen. Want wat Hij uiterlijk aan

het lichaam lijden moest, dat zijn wij innerlijk in onze ziel. Hij heeft het onze namelijk op Zich genomen, om ons het Zijne te geven. Hij heeft in waarheid onze smarten gedragen. Hier ziet ge dus in een onzegbaar heldere spiegel in de geest uzelf. Als u niet inwendig zo waart als Christus er uiterlijk uitzag, dan had Hij dit alles niet op Zich genomen of Hij had het voor niets op Zich genomen. Ge moet weten, dat gij door uw zonden zo onzegbaar lelijk en gemarteld geworden bent als ge aan Hem ziet. Daarom ween, klaag over Hem en klaag daarbij over uzelf. Daartoe vermaant de Heere immers ook de dochteren van Jeruzalem: Weent niet over Mij, maar uzelf en uw kinderen; zo ook in Openbaring: En alle geslachten der aarde zullen over Hem rouw bedrijven. 't Is niet voldoende alleen maar de lijdende Christus aan te zien, men moet aan Hem een voorbeeld nemen, Gods liefde daarin zien en er zelfkennis uit opdoen. Daarom zegt Petrus: Wapent gij u ook met dezelfde gedachte (1 Petr 4 : 1) en staat er in Hebr 12 : 3: "Aanmerkt Dezen, Die zodanig een tegenspreken van de zondaren tegen Zich heeft verdragen".

't Is waar wanneer wij de waardigheid der personen vergelijken, dan zouden wij duizend en nog eens duizend maal meer moeten lijden dan Hij. Want Hij is God, wij zijn maar stof en as. Maar nu gaat het net andersom: Hij die het tienduizendmaal minder nodig zou hebben gehad, heeft vele duizenden maal meer op Zich genomen dan wij, opdat Hij ons geheel en al verootmoedigd en tot volledige overgave zou brengen. Ge moet weten, dat onze ootmoed en onze overgave, ook al zouden we nog zo ootmoedig leven nauwelijks een druppel uitmaakt van Zijn ootmoed en overgave, ja dat nog niet eens. Het eindige en oneindige laten zich niet met elkaar vergelijken.

Hetzelfde geldt voor alle andere deugden. Wie zou ooit hebben kunnen weten, dat een mens, ook al is hij nog zo schoon, rijk en machtig naar het vlees, desniettemin zo ellendig en afschuwelijk van binnen is, als God het niet aan dit voorbeeld aantoonde en ons deed geloven? Want men kan deze ellende der ziel, welke God in Hem zichtbaar heeft aangetoond naar het woord van Jesaja: "Onze smarten heeft Hij gedragen" (Jes 53 : 4) slechts in het geloof kennen. Op dezelfde wijze kunt ge in Hem ook het loon leren kennen. Immers deugd is loon en zonde is straf. Wanneer nu het onschuldige groene hout zulk een straf lijdt, wat zal dan aan het dorre hout geschieden? Oneindig is Hij die lijdt, oneindig wat Hij lijdt, niet minder oneindig zal ook zijn wat anderen lijden. En zo ook het loon.

De Schrift vermaant ons ook meer tot het voelen dan tot het begrijpen van Christus' Lijden. Want het gevoel zal ons alles leren, zoals geschreven staat in 1 Joh 2 : 27: "En de zalving die gij van Hem ontvangen hebt, blijft in u, en gij hebt niet van node, dat iemand u lere..." "Met de "zalving" is bedoeld de kracht van het gevoel, daarom heet ze ook de Heilige Geest. Hij is het die alles ingeeft wat

Christus geleerd heeft. Christus is weliswaar deugd, waarheid, wijsheid en Woord, maar er is nog een andere Trooster nodig, die het Woord en de Waarheid en de Wijsheid doet gevoelen en ervaren. En dat doet nu deze zalving. Zij geeft in Christus ten allen tijde gevoel, tot wasdom van de innerlijke mens. Zonder dit gevoel zou het verstand alleen spoedig verzadigd en zat worden en afnemen. Bijvoorbeeld: wanneer u iemand hoort of ziet, die vandaag onschuldig ter dood gebracht is, zal u dat innerlijk schokken. En wanneer gij dan bovendien hoort, dat hij een zachtmoedig en rechtschapen mens was, dan zal het u nog meer schokken. En nóg meer als ge hoort dat hij de aller-geleerdste mens was; en nóg meer als ge hoort dat hij een onmisbaar mens was; en nóg meer wanneer ge hoort dat hij een edel mens was van koninklijke bloede; en nóg meer wanneer ge hoort dat hij alleen om uwentwil gedood is, ofschoon hij het had kunnen ontgaan; en zo steeds nóg meer, telkens wanneer ge iets nieuws of anders van hem hoort wat uw gevoel tot bewondering brengt en in liefde doet ontbranden. Zulke oneindige dingen zijn hier in Christus, want Hij is een Persoon van oneindige waarde, zodat zij niet alleen de heiligen in dit leven, maar ook alle engelen en zaligen eeuwig opnieuw in bewondering brengt en vanwege Zijn liefde boven mate beminnesswaardig maakt. En deze verwondering over de zin en betekenis van Christus' Lijden zal eeuwig onuitputtelijk zijn, omdat de Persoon die geleden heeft, onuitputtelijk bewonderingswaardig is. Immer blijft nog iets nieuws aan Hem te zien, iets waarom men zeggen moet: zo groot is Hij die voor mij geleden heeft. Daarom kan geen verstand het vatten en geen tong het uitspreken en geen boek het beschrijven, maar alleen het gevoel kan het begrijpen wat het betekent, dat Christus geleden heeft. Want het oneindige verslindt alles.

Wanneer gij op één punt slechts u ootmoedig, zachtmoedig en geduldig gedraagt bewonderen de vleselijke mensen u, en wellicht doet gij dwaas er ook zelf aan mee. Maar wanneer ge aan Christus denkt, dan zult ge gevoelen dat ook uw allerbeste ootmoed en overgave niets zijn. Waarom? Wel vergeleken bij Zijn overgave heeft de uwe niets te betekenen. Ook onder de mensen is het al zo. Wanneer de ene bedelaar de andere draagt of wast, is dat wellicht in de ogen der mensen iets. Maar als een koning of vorst dit of zelfs iets geringers doet, dan praten alle mensen er over als iets waarbij vergeleken die bedelaar niets te betekenen heeft, de waarde van de persoon die het doet is hier in het geding. Daarom is hier de wortel van alle ware ootmoed te vinden, wanneer ge u namelijk met Christus en Zijn verdiensten en lijden vergelijkt. Al zoudt ge de verdiensten van alle heiligen hebben, zo hebt ge nog niets. Want zoals we al zeiden men kan het oneindige niet vergelijken met het eindige.

Maar zo nemen ook onze hoop en ons vertrouwen toe, en verdwijnt

alle aanleiding tot vertwijfeling. Want één enkele druppel van Christus' bloed, ja slechts een deel van een druppel is meer dan genoeg voor al mijn zonden, hoeveel te meer dan heel Zijn lijden. Ik vertwijfel niet meer vanwege mijn zonden, zegt Augustinus, want ik denk aan de wonden van mijn Heere. Wee hen die vertwijfelen en in dwaling menen, dat de hoge prijs die Christus betaalde voor hen niet genoeg is; onzalig zijn echter ook zij die op kosten van zulk een hoge prijs durven te zondigen.

Leer uit het lijden van Christus de wereld kennen. Zoals zij met Christus omging, zo gaat zij met de deugd en de gerechtigheid Gods om. Daarom zegt Christus voor Pilatus terecht, dat Zijn koninkrijk niet van deze wereld is. Want de wereld is het land van Zijn vijanden, zoals Zijn Lijden aantoonde. Maar er staat van Hem geschreven: "Heers in het midden Uwer vijanden" (Psalm 110 : 2). Daarom zegt Hij ook tegen de zijnen: "Indien u de wereld haat, zo weet dat zij Mij eer dan u gehaat heeft. Indien gij van de wereld waart, zo zou de wereld het hare liefhebben; doch omdat gij van de wereld niet zijt, maar Ik u uit de wereld heb uitverkoren, daarom haat u de wereld" (Joh 15 : 18-19). Zo hebt ge hier dus een uitstekende spiegel waarin ge zien kunt wat de wereld is.

Tenslotte, ge moet ook weten, dat men in heel het Lijden van Christus steeds op Hem zien moet, zoals ook Hij steeds op ons zag. Nooit heeft Hij zich boos gemaakt over hen, die op Hem gezien hebben, maar ten allen tijde heeft Hij voor hen leed gedragen en allereerst heeft Hij ze van dienst willen zijn. Dat blijkt allereerst hieruit: als Hij niet om hen leed had gedragen, dan kon Hij het ook niet om ons; want zij waren dienaren der zonde, en waren het niet onze zonden geweest, dan had Hij ook niet onder hun zonden geleden. Ten tweede, Hij heeft aan het Kruis voor hen gebeden: "Vader, vergeef het hun want zij weten niet wat zij doen". Zoals al in Jesaja 53 : 12 geprofeeteerd was: "en Hij veler zonden gedragen heeft en voor de overtreders gebeden heeft". Tenderde, Hij heeft hen ook de vergeving der zonden gegeven, doordat Hij deze vergeving door het ambt der apostelen liet uitdelen. Wanneer Hij hen vijandig gezind zou zijn geweest en hen in Zijn Lijden een kwaad hart zou hebben toegedragen, dan zou Hij zich niet daarna zoveel moeite gegeven hebben om ze door de prediking der apostelen zalig te maken. Ten vierde, hier komt bij het gezag van de heilige Petrus: "Die als Hij gescholden werd, niet wedschold, en als Hij leed niet dreigde, maar gaf het over aan Dien, Die rechtvaardiglijk oordeelt" (1 Petr 2 : 23). Hij leed dus in grote ootmoed en met veel zachtaardigheid. Weliswaar schold de Geest die in Hem was de hogepriester (Matth 24 : 64), maar ofschoon Zijn woorden hard klonken en ofschoon in Zijn profetie het tegendeel van zachtaardigheid en ootmoed te beluisteren viel, Hij zei immers dat Hij komen

zou op de wolken des hemels, zijn deze bedreigingen toch slechts waarschuwingen, en hadden zij de bedoeling Zijn vijanden te weerhouden van de zonden. Maar in hun blinde woede hebben zij zich niet laten terechtwijzen.

Tekst: Mattheus 27 : 45-50 "En van de zesde ure aan werd er duisternis over de gehele aarde, tot de negende ure toe. En omtrent de negende ure riep Jezus met een grote stem, zeggende: Eli, Eli, Lama Sabachthani, dat is: Mijn God, mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten. En sommigen van die daar stonden, zulks horende, zeiden: Deze roept Elia. Enterstond een van hen toelopende, nam een spons, en die met edik gevuld hebende, stak ze op een rietstok, en gaf Hem te drinken. Doch anderen zeiden: Houd op, laat ons zien of Elia komt om Hem te verlossen. En Jezus wederom met een grote stem roepende, gaf den geest".

Mijn vrienden, ziehier Christus' Lijden waarover ge reeds vaak gehoord hebt. De Schrift wil dat we ons daardoor oefenen in het geloof en in de liefde. Wij moeten het Lijden en de woorden daarover hiertoe benutten. We moeten er dus niet bij blijven staan dat het de Heere zoveel pijn gedaan heeft. Men moet niet alleen maar daarop zien, dat het iemand geweest is, die God was en een jong, teer menskind, die ook zelfs niet één klap verdiend had, maar men moet ingaan in Christus' hart en zien wat Hij wil. Men mag niet alleen maar, zoals zovelen doen, op de Joden schelden. Zie liever in Christus' hart, dan ziet men geloof en liefde.

Eli, Eli, lama sabachthani - deze schreeuw kwam voort uit Zijn harten was afschuwelijk. Niet alleen dat Hij dit lijden moet, maar de schande doet Hem pijn, dat zij zeggen: "Hij heeft op God vertrouwd: dat Hij Hem nu verlosse, indien Hij Hem wel wil; want Hij heeft gezegd: Ik ben Gods Zoon" (vers 43). Dat zijn giftige woorden, die niet slechts Zijn oren maar ook Zijn hart getroffen hebben. Juist wat deze woorden uitdrukken heeft Hij in Zijn hart gevoeld, namelijk dat Hij van God verlaten was. Het was Hem alsof er gezegd werd: God is rechtvaardig. Hij laat een zo heilig man niet in de steek, derhalve moet gij een vijand van God zijn. Dit is de conclusie waartoe de rede van de mens komt, omdat zij altijd oordeelt naar de uiterlijke schijn der dingen. De Joden waren er zo zeker van dat ze er wel honderd geloofsartikelen van hadden kunnen maken: God laat hem daar aan kruis hangen, dus hij moet een vervloekte ketter zijn.

Deze woorden nu snijden Christus door het hart. Men moet Hem namelijk een waar mens laten zijn. Voor mij zouden het ook bittere en harde woorden zijn als de duivel zei: ja bent van mij. Dan zou ik gewis alle vertrouwen verliezen. De smart die Christus hier geleden heeft, ontpersten Hem de woorden: Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten? Zoals een mens, als men hem het zwaard op de keel zet, uit angst en nood moord en brand schreeuwt, zo laat ook Christus hier een noodkreet horen. Want Hij is een mens geweest zoals andere mensen.

Heel de rest staat in het grieks geschreven, maar juist deze woorden zijn ons in het hebreuws overgeleverd. De evangelisten hebben daarmee willen aantonen, hoe afschuwelijk deze noodkreet geklonken heeft.

Als wij de schreeuw van een mens die vermoord wordt horen, blijft zij ons bij. We kunnen haar niet zo weergeven als de evangelist het beschreven heeft, maar wel kunnen we de woorden vasthouden. Het lijden dat Christus door woorden is aangedaan is het allerbitterst geweest. Met ons christenen gaat het precies zo, als de goddelozen ons giftige woorden in het gelaat werpen en ons dreigen met de toorn Gods. Zij praten dan altijd zo, dat het net is alsof het ook werkelijk waar is; en dat doet pijn.

De drie uren duisternis waren voor Christus ook vreselijk. Weliswaar waren zij een wonder. Maar als de mens in nood is, dan is hij bang voor alle schepselen. Hij zou ongetwijfeld liever gehad hebben dat de zon had geschenen. In Zijn hart is het geweest alsof God om Hem de zon had weggenomen. De Joden van hun kant leefden zeker in deze waan, zij waren in eigen oog heilig en stonden in hun recht, deze rover moest gedood worden. Zo ervaren de vromen het. De zon schijnt niet en daardoor wordt de angst slechts groter en dan komen de spotwoorden der vijanden er nog bovenop. Daarom moet Christus schreeuwen. De Joden hadden vanwege deze noodkreet wel mogen verstijven van schrik. Maar nee, ze werden nog meer verblind, en zeiden: De levende God moet hem niet en nu vlucht hij tot de dode Elia. "Hij roept Elia" - deze woorden hebben Christus meer kwaad berokkend dan heel Zijn lijden; want Hij heeft alles gevoeld als een mens.

En terstond nam één van hen een spons, vulde hem met edik en stak ze op een rietstok en gaf Hem te drinken. Wat een spot en hoe giftig. Ze hadden Hem moeten troosten in Zijn grote nood. Maar de duivel heeft al zijn toorn over deze mens uitgestort. Lees alle sterfbedverhalen, ge zult er niet één vinden die vreselijker is. Wat zou er vreselijker kunnen zijn dan dat iemand die van God en alle schepselen verlaten is met edik getroost wordt.

Nog één keer schreeuwde Jezus en toen stierf Hij. Lukas zegt, dat Hij riep: "Vader in uwe handen beveel Ik Mijn geest" (Luk 23 : 46). Zo sterft Christus in de allergrootste smart. Ieder die zoiets zou zien, zou het door merg en been gaan, ook al was het maar een hond die het overkwam. Temeer echter wanneer het een onschuldig mens is, en vooral voor hen die geloven dat Hij Gods Zoon is. Als een mens daar goed over nadacht zou zijn hart vaneen gereten worden: Gods Zoon, die alles geschapen heeft, laat een doodskreet horen, zo erg dat ze al onze verbeelding overtreft. We kunnen er niet over uitgedacht raken ons leven lang.

Dit dan wat Hemzelf betreft. Maar waartoe is dit alles geschied? Niet opdat geprekeet zou worden, hoeveel pijn het Hem gedaan heeft, ofschoon men ook daarover niet zwijgen mag, maar zie toch vooral in Christus' hart, waarom Hij het gedaan heeft en deze beide kreten heeft laten horen - namelijk om mij nentwil. Als ik op mijn zonden

zie, dan ben ik voor God slechter dan Christus aan het Kruis. Ik ben het die door mijn zonden verdiend heb, dat God mijn Vijand zou zijn, dat Hij met mij zou spotten, ook als ik schreeuwde, dat de zon mij niet meer zou beschijnen, dat de aarde mij niet meer zou dragen en dat de rotsen scheurden. Als de zonde openbaar en het geweten getroffen wordt dan vindt de mens alles wat Christus hier voelt. Dan roept ook hij: waarom hebt Gij mij verlaten? En dat niet alleen, maar dan zal hij ook woorden van hoon horen. Dan zijn maan en zon mij vijandig gezind, niets blijft mij over dan het kruis, dat wil zeggen de eeuwige verdoemenis. En als ik mij wil oprichten dan keert de aanvechting in dubbele mate terug, edik met gal vermengd, want de zonde heeft het verdiend. Nu voelen wij het niet, maar te zijner tijd zullen we het verstaan. Wij hebben het niet gevoeld en weten het niet, hoe schandelijk het er met ons voor staat. Christus echter weet het en is er in gegaan, Hij heeft de plagen op zich genomen en om onzentwil de kelk leeg gedronken. Daarom is alles wat Christus gedragen heeft toe te passen op onze ziel. Hoe heerlijker wij het lijden van Christus maken des te duidelijker zien we onze eigen verdoemenis. Want als Hij hulp zoekt wordt Hem edik gegeven. Vandaar zijn noodgeschrei. Laten we dan Christus danken, een blik werpen in Zijn hart en bedenken welke liefde Hij ons betoond en hoe Hij geloof beoefend heeft. Als wil Hij zeggen: Om u heb Ik dit alles gedragen, want gij had het in eeuwigheid moeten lijden. Opdat nu gij niet ten allen tijde in zulk een noodgeschrei zou moeten blijven, heeft Hij het één keer geleden voor u. En daar Zijn Persoon van eeuwigheid is, is ook zijn werk eeuwig. Zie hier de liefde die Christus gedreven heeft.

Als ik nu op die liefde zie dan ben ik er zeker van, dat ik niet meer behoefte vrezen voor wat ik mijn geweten hoor zeggen. Ik schrik niet meer voor de gruwel van de nacht (Ps 91 : 5), want ik bezit het geloof, dat Christus alles weggenomen heeft. Dat noemt men het lijden van Christus in geloof aannemen, als ik mij met Zijn lijden troost, dat het niet slechts aan de Persoon van Christus maar aan mij geschied is. En beschijnt mij de zon niet en verkeer ik in schaduwen des doods, het geeft geen nood, want Gij zijt bij mij. En keert de aarde zich tegen mij, ik vrees niet want ik weet, dat Christus overwonnen heeft. Een angstig geweten vreest zelfs voor een ruisend blad (Exod 26 : 36), en wat moet het dan beginnen als de zon haar licht verliest en de aarde beeft. Als ik zou moeten denken, dat dit om mij geschiedt, dan bestierf ik het wellicht. Opdat ik echter tegen zulke verschrikkingen gevrijwaard zou zijn, bezit ik Christus. Er zijntegenwoordig in de wereld vele wonderbaarlijke dingen, zon en maan verliezen vaak hun glans. Dat betekent niets anders dan dat zij ons verschrikken willen. En die het in hun hart gevoelen worden ook verschrikt. Mijn zonden moeten wég zijn, willen zulke dingen mij niet verschrikken. En dat

ispas zo wanneer ik bedenk dat Christus Zijn lijden om mij gedragen heeft. Dat is nu van Christus' lijden gebruik maken. Er is namelijk onderscheid tussen het prediken van Christus' Lijden en het prediken van het recht gebruik van dit Lijden. Christus' lijden prediken, dat doet ook de duivel. Maar het tweede, het prediken van het rechte gebruik van dit Lijden is het werk van de Heilige Geest.

Zoals de Heere mij aan de zonde ontrukkt heeft, zo legt Hij nu de straf der zonde op de oude Adam, hoewel het pijn doet. Een onchristelijk hart meent dat dat niet recht en billijk is. Een christen is een zoon van God naar het geloof, zoals Christus Gods Zoon is van nature. Maar zoals Christus aan het Kruis Zijn godheid niet voelt, maar lijden moet als een mens, zo gaat het ook de christen naar zijn uiterlijke natuur, dat hij namelijk het geloof niet voelt, dat hem tot kind Gods gemaakt heeft. Dit geloof onderwerpt zich aan het lijden en laat de zonde in mij toe, zodat ik troost noch hulp zie, maar louter zonden, zoals ook Christus eens verlaten scheen van zijn godheid. 't Geloof verbergt zich, zodat men het niet ziet. Dan geschiedt het dat zon en maan niet schijnen en dat giftige woorden mij een noodgeschrei ontpersen. Zo moeten ook wij heden ten dage de smaad dragen dat wij ketters zijn. Als zij ons aanpakken doden zij ons niet slechts zoals men rovers en dieven doodt, maar zonder enig erbarmen. Zij bespotten de christenen en zeggen, dat zij niet één frisse dronk waard zijn. Dat overkomt zelfs dieven niet. Maar Gods Zoon moet het aldus vergaan, dat Hij niet alleen gedood, maar ook nog gesmaad wordt. Dan zucht het hart menigmaal: Ach Heere, waarom duldt Gij het dat bij hen alles zo zeker en bij mij alles zo onzeker is, zodat ik ook zelf twifelen moet? Zo moet de christen alleen zijn, zoals Christus alleen was. Dan voelt ge in uw hart wat Christus met zijn lichamelijke ogen gezien heeft, namelijk dat de zon niet meer schijnt en moet ge zeggen: alles is mij vijandig gezind. En toch gaat het goed; want het geloof wordt geoefend. De rede kan het niet doorstaan als ze luid en duidelijk hoort hoe de aarde zich beweegt. Zij die in zulk een angst Christus niet hebben, moeten allen vertwijfelen. Zulk lijden ervaart de christen, opdat de oude Adam sterft en de kracht van het Woord en van het geloof in hem blijkt. Men krijgt dan de zekerheid dat het geloof machtiger is dan alle schepselen, ja dat het een kracht van God is en niet van mensen, die immers zelfs voor een ruisend blad vrezen. Deze kracht van God grijpt de dood bij de keel.

Dit alles is beschreven opdat wij het wezen des geloofs leren kennen, en temidden van alle aanvechting niet zullen vertwijfelen, maar lerendoor het geloof de aanvechting te doorstaan. Men moet zich dan Christus voor ogen stellen en Hem in het hart zien. Wanneer ge slechts de woorden wilt aanzien, dan is Christus voor u vergift, dan denkt ge namelijk: als Christus, Gods lieve Zoon, dit alles geleden heeft, wat

zal God dan mij wel niet doen? Maar Christus zou dit alles niet hebben geleden als Hij het niet om u gedaan had; Hij heeft door Zijn bloed uw dood overwonnen. Hier kan men leren wat geloof is. De een leert er meer van, de ander minder. Daarom wordt ook de een meer aangevochten dan de ander. Conclusie: Wij moeten Christus' lijden behandelen als een sacrament, dat plaatsgevonden heeft mij ten goede. Maar het is ook een voorbeeld. De zijnen moeten lijden zoals Hij leed. De oude Adam moet lijden. Zo maken we van het eeuwige lijden van Christus een tijdelijk lijden der gelovigen. Ik had eeuwig moeten lijden wat Hij leed, maar nu behoeft dat niet meer. En als nu mijn tijdelijk lijden pijn doet, het is toch goed. Het is beter nu gedurende een zekere tijd te lijden dan straks eeuwig. Daarom, naar de oude Adam moet ge lijden.

Tekst: Mattheus 27 : 51-56 " En zie, het voorhangsel des tempels scheurde in tweeën, van boven tot beneden en de aarde beefde en de steenrotsen scheurden. En de graven werden geopend en vele lichamen der heiligen, die ontslapen waren, werden opgewekt; en uit de graven uitgegaan zijnde na Zijn opstanding kwamen zij in de heilige stad en zijn velen verschenen. En de hoofdman over honderd en die met hem Jezus bewaarden, ziende de aardbeving en de dingen, die geschied waren, werden zeer bevreesd, zeggende: Waarlijk, Deze was Gods Zoon. En aldaar waren vele vrouwen van verre aanschouwende, die Jezus gevolgd waren van Galilea om Hem te dienen, onder welke was Maria Magdalena, en Maria, de moeder van Jacobus en Joses, en de moeder der zonen van Zebedeus".

Ge hebt reeds gehoord hoe de evangelisten de dood van Christus beschreven hebben en hoe Hij uitwendig met grote smarten en inwendig door giftige woorden gestorven is; ge hebt ook gehoord dat de christenen Hem moeten navolgen. Dat leest u in Rom 6 : 6: "onze oude mens is met Christus gekruisigd", of in Rom 8 : 10 "het lichaam is wel dood om der zonden wil, maar de geest is levend om der gerechtigheid wil", of in Gal 5 : 24 "Maar die van Christus zijn hebben het vlees gekruisigd met de bewegingen en begeerlijkheden". Dat klinkt alsof het al gebeurd is: de christenen zijn gekruisigd, het lichaam is dood - hoewel het er nog verre vandaan is. Maar het is er toe bestemd gekruisigd te worden; de zaak is al - met Christus - aan de gang. Christus heeft er aanvang mee gemaakt en is er wat Zijn deel betreft mee klaar gekomen. En wij hebben er ook een aanvang mee gemaakt, maar zijn er nog niet mee klaar gekomen. Het vonnis is echter al geveld, de beul heeft de dief al in de strik, d.w.z. de kruisiging is al aan de gang. Wel is er nog het verzet van de oude Adam en van het vlees, maar toch moeten ze steeds weer aan het kruis. Laat ieder toezien of hij aan het kruis is. Anders is hij geen christen.

En ziedaar, het voorhangsel van de tempel scheurde in twee stukken van boven naar beneden. Christus is dood. Daarom geschieden deze tekenen zonder dat Hij er iets van ziet. Waren ze nog tijdens Zijn leven geschied, dan was Zijn schrik nog groter geweest. Nu is Hem dit lijden althans bespaard gebleven, zoals trouwens ieder mens niet alles te verduren krijgt, maar aan ieder gegeven wordt zoveel hij dragen kan.

Zo heeft dus Christus Zijn deel al te pakken. Hij heeft de zonde in Zijn lichaam gedood. Nu worden alle dingen anders. Ten eerste scheurt nu het voorhangsel in de tempel, de rotsen breken uit elkaar, de aarde beeft, de graven gaan open, de hoofdman over honderd belijdt dat Hij rechtvaardig en onschuldig is. Alle schepselen doen zich nu anders voor dan tevoren. Tevoren heeft alles gelasterd, nu belijdt een heidense hoofdman Christus, die de Joden tijdens Zijn leven niet hadden

willen aannemen.

Het voorhangsel scheurt. Er waren twee voorhangsels. Het ene was vóór het Heilige der Heiligen. Dit was het mooiste. Er was geen deur maar slechts een voorhangsel om in deze ruimte te komen, waar de ark stond. Niemand mocht hier binnenkomen dan alleen de hogepriester één keer per jaar en dan slechts met bloed. Overigens was het er altijd donker. Het andere voorhangsel was aan de buitenkant, het was de deur van het voorhof van de tempel.

Het eerstgenoemde voorhangsel scheurde. Daarmee verdween de duisternis in het Heilige der Heiligen, ze maakte plaats voor het licht. De Heilige Geest zegt: en nu zal het nooit meer donker zijn. In de tijd dat het voorhangsel er nog was, was het Evangelie verborgen, het werd niet openlijk gepredikt. 't Volk verkeerde nog onder de wet, zoals ook heden nog de goddelozen. Er was een ander, nl. verborgen Testament. In het Oude Testament waagde niemand het het Evangelie van Christus openlijk te prediken. Aldus is Hij de Hogepriester die uit dit zichtbaar leven in de hemel is ingegaan en de harten der gelovigen met Zijn bloed besprenkelt. Nu gaan alle gelovigen de hemel in, waarvan men tevoren niets wist; want niemand wist tevoren waar de ziel terecht kwam. Christus besprenkelt het bloed met Zijn vinger, d. w. z. met de Heilige Geest en breidt het uit over heel de wereld door de prediking. Want dit bloed reinigt ons van alle zonde. Maar niemand wordt in waarheid daarmee besprenkeld als hij het niet in geloof aangrijpt. Met de dood van Christus is tegelijk weggestorven alles wat de oude Adam heet, alles wat in de wet geboden werd; alles werd nieuw. De gerechtigheid van de wet was slechts mooi schijnend; nu wordt een andere gerechtigheid openbaar, nl. de gerechtigheid Gods. Die ziet men niet met de ogen, maar met het hart. Omdat ik geen toornig Rechter meer ken, maar God Zijn Zoon voor mij gegeven heeft, zie ik aan het Kruis brandende vaderliefde. Wie God niet zó, nl. als een Vader aanziet, voor die is er nog het voorhangsel, die heeft geen verzoend geweten en vreest God als iemand die de knoet in de hand heeft. Daarom moet men het lijden van Christus zo prediken, dat het voormij geschied is en mij geschonken is. Dat betekent het scheuren van het voorhangsel van boven naar beneden. Het is niet slechts half gescheurd, maar geheel, opdat niets mij meer hinderen zou om te komen tot de kennis van God, maar dit alles rijkelijk gepredikt zou worden.

En de aarde beefde. Zoals in het lijden en de dood van Christus heel de aarde zich bewoog, zo zal als vrucht van dit lijden heel de wereld bewegen. Als het voorhangsel scheurt, zodat men God als Vader kent, dan beweegt zich de hele aarde, zoals wij heden zien: het evangelie wordt gepredikt, de wereld woedt en vervolgt ons; wij kunnen niet zwijgen en zij kunnen niet ophouden te vervolgen; de evangelischen

nemen het evangelie aan, de anderen niet. Dit is het wat Christus zei: "Meent niet dat Ik gekomen ben om vrede te brengen op de aarde; Ik ben niet gekomen om vrede te brengen, maar het zwaard" (Matth 10 : 34) en: "Ik ben gekomen om vuur op de aarde te werpen" (Luk 12 : 49). Waar het Woord gepredikt wordt is de duivel in de weer, daar wil men hoven en steken. Wij houden ook niet op en de duivel is toornig en verbitterd.

En de rotsen scheuren. De rotsen dat zijn de harten die tevoren door de wet bezwaard waren. De Schrift spreekt van stenen harten. Teyoren was de wet op stenen tafels geschreven, nu op vlesens tafels. Het zijn dus steenachtige, harde harten, onwillig ten aanzien van de wet. Want het mensenhart wil de wet niet, als God niet hem met Zijn vinger, dat wil zeggen met de Heilige Geest, in het hart schrijft. Dus door de kracht van het Evangelie, wanneer de genade gepredikt wordt, dat Christus gestorven is, worden de harten gebroken. Want deze prediking is zo krachtig, dat ze zelfs met de liefde alle harten breekt.

En de graven openden zich. Patriarchen en profeten zijn lichamelijk opgestaan, maar pas na Christus' opstanding. Dat is gebeurd op vrijdag toen de Heere stiéf. En wel daarom, dat Christus het Hoofd moest zijn, dat Hij als eerste moest opstaan, en dat niemand eerder zou opstaan dan Hij. Zo zullen ook wij opstaan, maar eerst zullen wij sterven. De graven waren weliswaar open, maar er uit gegaan is niemand vóór de opstandingsdag van Christus. Hierbij komt een vraag op: deze verschijning heeft zeer zeker plaatsgevonden, want het staat in het evangelie beschreven. Het waren niet slechts visioenen. Maar waar de doden gebleven zijn, dat weet alleen God. Wij mogen geloven dat zij in leven gebleven zijn. Ze "zijn verschenen", dus moeten zij nog in leven zijn. Maar God weet waar ze zijn, Dat wij het niet begripen, daar is niets aan gelegen. Het wordt ons tot onze troost meegedeeld, als een bewijs dat Christus door Zijn dood de dood overwonnen heeft, opdat wij de "oude zak" ('t sterfelijk lichaam) er aan wagen. Dank zij Christus dood gaan de graven open; Zijn dood heeft de dood verslonden; zij is een begin van het leven.

De hoofdman echter en die bij hem waren verschromken zeer en zeiden: Waarlijk Deze is Gods Zoon geweest. Johannes en Lukas vertellen meer over de moeder van Jezus. Dit hier is een teken van de kracht van Christus' dood. Hij is een wonderbaarlijke Koning. Andere koningen zijn sterk in hun leven, maar Hij in Zijn dood. Zolang Hij leefde ging het met Hem steeds meer bergafwaarts, tot Zijn vijanden Hem het leven ontnamen. Daarna werd Hij sterker dan ooit, want de dood had een Onschuldige verslonden en die moest hij weer uitspuwen. Niet zodra is Christus dood of de hoofdman verschrikt en begint een christen te worden. Het bloed van Christus wekt niet slechts dode lichamen op, maar ook zondaarszielen. Deze hoofdman begint Christus te be-

lijden zonder enige vrees voor welke hogepriester ook. En dat terwijl de discipelen tevoren al gevlucht waren. Hij is ook niet bang dat Pilatus en de Joodse Raad dit horen zullen. Christus' dood geeft deze heiden moed en een nieuw hart, zodat hij Christus belijdt ten aanhoren van alle machten. Dit is de kracht van Zijn lijden, dat zij de mensen moedig maakt om Zijn naam te belijden. De dood van Hem die zichzelf niet verdedigt, maakt anderen moedig. Dit staat daarom beschreven, opdat wij zouden zien hoe Hij ons beschermt temidden van Zijn vijanden. Door Zijn dood is Hij een Heere van dood en leven geworden, opdat zij die in de dood zijn niet sterven zouden. Hetzij wij leven, hetzij wij sterven, wij zijn des Heeren (Rom 14 : 7). Wij zijn er zeker van dat wij van God zijn en in Zijn schoot, hetzij wij leven of sterven. Dat belijdt ook hier deze heiden. Al bedoelt hij niet dat Christus Gods Zoon is naar Zijn wezen, maar dat Hij een rechtvaardig mens is.

Er waren daar ook vele vrouwen, die Hem gevolgd waren uit Galilea. Wilt u weten waarom dit beschreven staat? Om de vruchten van Christus' dood aan te tonen. Vrouwen die anders zeer vreesachtig zijn, vrezen nu niet, maar hangen Hem aan, tonen met de daad hoe zeer zij Hem liefhebben. Hij die in Zijn leven zichzelf niet redden kon, beschermt in Zijn dood de vrouwen. Het lijden van Christus geeft zoveel moed dat wij in alle wederwaardigheden des levens toch niet vrezen. Want een hart dat vol is van het geloof kan niet vrezen. En als het toch vreest dan is dat een bewijs dat het niet gelooft of zwak is in het geloof. Deze grote genade heeft Christus ons bewezen dat Hij alle vrees voor zwaard en dood heeft weggenomen. Hij zegt tot de zijnen: Ik wil u doden, maar ook weer levend maken. Totzover over de geschiedenis van Christus' lijden en de vrucht daarvan.

Tekst: Mattheus 27 : 57-61 "En als het avond geworden was kwam een rijk man van Arimethea, met name Jozef, die ook zelf een discipel van Jezus was; deze kwam tot Pilatus en begeerde het lichaam van Jezus. Toen beval Pilatus dat hem het lichaam gegeven zou worden. En Jozef, het lichaam nemende, wond hetzelve in een zuiver fijn lijnwaad, en legde dat in zijn nieuw graf, hetwelk hij in een steenrots uitgehouwen had; en een grote steen tegen de deur des grafs gewenteld hebbende ging hij weg. En aldaar was Maria Magdalena en de andere Maria, zittende tegenover het graf".

Gij hebt van de wonderen gehoord die na Christus' dood geschied zijn, dat Hij machtiger was in Zijn dood dan in Zijn leven, zodat ook de heidense hoofden zonder vrees beleed dat Hem onrecht was aangedaan. Zo groot was de kracht van Christus' lijden, opdat wij zien zouden, dat wij in de dood niet verlaten zijn, maar veel machtiger zijn als we dood zijn dan wanneer we leven. Want zolang wij onze kracht nog bezitten zijn wij tegen God, maar als we dood zijn worden we dood God bedwongen. Dan is er een einde gekomen aan onze kracht en plannen en ontfermt God zich over ons. Zo leest men immers van Abel, dat hij na zijn dood zo sterk was, dat niets voor hem bestaan kon. Een schande is het dat er in de Schrift zoveel teksten staan die ons gebieden de dood te verachten - en dat we desniettemin voor niets zo bang zijn als voor de dood.

Zo was het ook bij Jozef van Arimethea, die een discipel van Jezus was, maar eerst zeer vreesachtig was. Johannes zegt dat hij een discipel in het verborgen was, die uit vrees voor de Joden er niet voor uit durfde te komen (Joh. 19 : 38). Hij was een raadsheer uit Jeruzalem, geboren in Rama, waar eens Samuel woonde, en daarna verhuisd naar Jeruzalem. Markus zegt, dat hij niet meedeed toen de Raad een besluit nam tegen Jezus (Mark 15 : 43).

Hij durfde niet te zeggen: ge handelt onrechtvaardig. Maar terstond na Christus' dood, zegt Markus, vatte hij moed en vroeg hij om Zijn lijk. Dat was een groot waagstuk, om dat lijk te aanvaarden, want men zag daarin een verdoemd mensenkind. Jozef kiest nu echter partij zowel tegen de geestelijke als tegen de wereldlijke overheid en belijdt Christus niet slechts met woorden, zoals de hoofden over honderd, maar ook met de daad. Als dat in onze tijd eens iemand zou doen ten overstaan van de keizer.

't Geschiedt echter alles tot schand en schande voor hen die Christus gedood hebben. Jozef kon Hem geen groter eer aandoen dan Hem in zijn eigen graf te begraven. Deze grote moed is uit de dood van Christus zelf voortgekomen. Dat is tot onze troost beschreven, want zo zal het ook met ons gaan.

Hij nam honderd pond mirre, zegt Johannes (Joh. 19 : 39). Dat zal de Joden geërgerd hebben en het is dan ook een wonder dat ze hem niet er om aanvielen. Ik weet dat er zijn die beweren, dat hij later

gevangen is genomen en dat men toen hem schandelijk behandeld heeft. De Schrift spreekt daar niet over, maar het is inderdaad heel goed mogelijk, want zij verdroegen niet dat hij een veroordeelde en verdoemde zo hoog vereerde.

En hij wikkelde Hem in een zuiver lijnwaad. 't Is alles geschied ter ere van Christus. Wellicht hebben de Joden dit gebruik bij begrafenissen indertijd meegebracht uit Egypte. De mirre kon het lijk beschermen tegen ontbinding. In Egypte was dit gebruik in zwang.

En zo behandelden ze hier nu ook de Heere, opdat zijn lichaam niet zou gaan stinken. Hoewel het eigenlijk niet nodig was, want Christus bezat een andere zalf, namelijk de Heilige Geest, die kon Zijn lichaam wel bewaren. Het is alles echter erg mooi geweest voor de mensen. Zo lezen we ook dat hierna de vrouwen kwamen en Hem nogmaals wilden zalven. Want men moest het nóg eens doen. Wij moeten aan Christus niet vertwijfelen: als wij sterven vallen wij in Zijn schoot, in de schoot van Hem die alles in Zijn hand heeft. Zolang ik leef zijn mij alle ledematen, ook de rede, een hindernis. Maar als ik dood ben ontfermt Christus zich over mij. Dan zullen wij op de Jongste Dag zien, hoe Hij hen behouden heeft, die thans nog slapen de slaap des doods. Dan zal Hij ze meevoeren en ze zullen schitteren als de zon. Nu echter geloven wij dat God de christenen in Zijn schoot bewaart.

Daar waren dan Maria Magdalena en de andere Maria, die zich zetten tegenover het graf. Zij bleven terwijl de anderen af en aan liepen.

Des anderen daags, kwamen de hogepriester en de farizeeën gezamenlijk bij Pilatus, ze zeiden: Heer, wij hebben bedacht, dat deze verleider toen hij nog leefde gezegd heeft: ik zal na drie dagen opstaan. Ziehier het laatste stukje uit het lijdensverhaal. Op vrijdag werd Christus gekruisigd, aan de avond daarvan begon de sabbat. Op deze sabbat kwamen de Joden bij Pilatus. Hoewel zij Zijn vijanden waren wisten zij van Zijn lijden en dat Hij zou opstaan. Dat is alle christenen tot sterkte en troost. God ontfermt zich niet alleen over ons, maar ook moeten alle schepselen ons bijstaan; een heidens hoofdman legt een getuigenis af, Jozef van Arimethea begraaft Hem, maar ook zelfs Zijn vijanden moeten belijden dat Hij zou opstaan. God laat niet alleen goede schepselen ons dienen, maar ook de vijanden moeten huns ondanks er bij komen en zichzelf weerleggen. De Joden meenden dat zij Christus goed bewaren konden in Zijn graf, en zij zagen niet dat God al hun plannen in Zijn hand had en ze gebruikte tegen henzelf.

Het zegel en de wachters getuigen ervan dat het waar is, dat Christus niet gestolen werd, zodat Zijn opstanding door hun eigen getuigenis bekrachtigd werd. Onder de ogen der wachters moest Christus opstaan. Is dat niet vertroostend? Zo zal God ook ons doen als we maar

geduldig zijn. Wie zich aan God overgeeft ervaart dat allen hem dienen moeten, zelfs de vijanden. Al willen ze niet, zij moeten. Hier ziet ge hoe God al hun plannen gebruikt heeft tot hun eigen schande en tot eer van Zijn Zoon. Op dezelfde manier zullen ook de keizer, als hij ond doodt en de paus als hij zijn edikten maakt, niets anders uitrichten dan dat zij tegen zichzelf getuigen. God is onze Vader en draagt ons in Zijn schoot. Zij kunnen niets uitdenken dat God niet weet. Vrienden en vijanden moeten zich schamen, de vrienden omdat zij God niet vertrouwen, en de vijanden omdat zij tegen God en de waarheid handelen. Zo maakt God nog heden hen die tegen het evangelie strijden door hun eigen gedachten te schande. Zij hielden het voor onmogelijk, dat Hij zou opstaan, omdat Hij een verdoemde was en aan het Kruis hing. De uitroep van die heidense hoofdman, het beven der aarde en de daad van Jozef van Arimethea, het raakte hen niet. Pilatus heeft gedaan wat zij vroegen, het was alsof hij tegen hen zei: jullie dwazen, je meent dat Hij zal opstaan...

Wij hebben genoeg troost, als wij er maar toe komen op God te vertrouwen. De duivel en zijn rijk moeten ons aanvallen, maar wapenen hebben we genoeg.

Tekst: Mattheus 28 : 10-20

Gaat heen, boodschapt het Mijn broederen - dit is het eerste woord dat de vrouwen van Christus horen na Zijn opstanding uit de doden. Daarmede bevestigt Hij al wat Hij tevoren gepredikt had en alle weldaden die Hij tevoren bewezen had, opdat zij ons die in Hem geloven gelden zouden. Hij is ons voor en noemt de christenen "broeders", nl. wanneer zij in Hem geloven. Hij wacht ook niet eerst tot wij bidden en Hem aanroepen en daardoor broeders worden. Zo maakt Hij al onze verdiensten te schande. Petrus heeft Hem driemaal verloochend, alle discipelen zijn gevlucht. Verraders had men hen kunnen noemen, maar niet "broeders". Daarom is hen dit woord door de vrouwen uit louter genade en barmhartigheid thuis gestuurd. Ze zullen het wel gevoeld hebben. En wij voelen het ook, als wij omringd zijn van zonden en veroemd zijn en toch dit woord hebben, dat vol troost is, nl. dat Christus zulke vertwijfelde boeven aanneemt en hen "broeders" noemt. Als Christus mijn broeder is, dan zou ik weleens willen weten wat mij nog ontbreekt. Broeders hebben gemeenschappelijk bezit, eenzelfde vader en eenzelfde erfenis, anders zouden het geen broeders zijn. En deze erfenis wordt door verdelen niet minder maar groter, omdat het een geestelijke erfenis is. Wie van een geestelijke erfenis een deel ontvangt, ontvangt alles.

Wat is nu Christus' erfenis? Van Hem zijn leven en dood, zonde en genade en wat in hemel en op aarde is. Hij is de eeuwige Waarheid en Wijsheid en regeert over alle dingen, honger en dorst, niet alleen eeuwig maar ook lichamelijk; Hij heeft alles in Zijn hand, het eeuwige en het tijdelijke.

Als ik aan Hem geloof heb ik deel aan al Zijn goederen en niet slechts aan een deel ervan, maar dan verkrijg ik eeuwige gerechtigheid, word ik heer en meester en regeer ook ik in eeuwige kracht. De buik zal ook geen honger lijden en het zal mij aan niets ontbreken. Dan begrijpt men de woorden der profeten: Die op de Heere vertrouwen hebben geen gebrek aan enig goed (Ps 34 : 11), "Ik ben jong geweest, ook ben ik oud geworden, maar heb niet gezien de rechtvaardige verlaten, noch zijn zaad zoekende brood" (Ps 37 : 25). Dat brengt het met zich mee als we "broeders" heten, niet om onze verdiensten, maar alleen uit genade. Als de Heere Zijn genade in het hart gaf dat wij het zo voelden, dan waren wij genezen. Maar het gaat het ene oor in en het andere uit. Dit is het ook waar Paulus in roemt: "Want gij hebt niet ontvangen de geest der dankbaarheid wederom tot vreze, maar gij hebt ontvangen de Geest der aanneming tot kinderen, door welke wij roepen: 'Abba, Vader', 'en indien wij kinderen zijn, zo zijn wij ook medeërfgenenamen', erfgenenamen Gods en medeërfgenenamen van Christus" (Rom 8 : 15 en 17). Deze eretitel is zo hoog, dat geen mens het vatten kan. Als de Heilige Geest deze genade niet geeft, kan niemand zeggen: Christus is mijn Broeder. De rede durft het niet; en ook al zou zij het zeggen met de mond, dan is het nog niet zo. Als ge in hart er de spot mee drijft, dan is het louter misdaad. Voelt ge het

echter waarachtig in uw hart, dan zal het u iets groots zijn, zo groot dat ge er meer over zwijgen dan over spreken zult. Wegens de grootheid ervan zult ge twifelen of het wel waar is. Wie het er zomaar uitblaft "Christus is mijn Broeder", is een dwaas, mist de Geest. Want het gaat er met zulk een ernst aan toe, dat het vlees er zich over verbaast, en ontzet wordt en het nauwelijks durft te belijden. Wij moeten toezien, dat wij het niet slechts met de oren horen, maar ook in het hart gevoelen. Dan zullen we niet zo vrijpostig worden, maar ons verwonderen. De ware vromen leven in ootmoed en vrées. Zij denken: Dat ik arm, stinkend menskind, die in zonden verloren ben, Gods kind en Christus' broeder mag zijn, wat is het een wonder. De ware vrome schrikt daarvoor terug en bijt er in en heeft er moeite mee om het te geloven. Als een mens zou voelen wat het allemaal inhoudt zou hij terstond sterven. Maar zolang hij vlees en bloed is, vat hij het niet. Tijdens dit leven is het mensenhart te eng daarvoor, maar als het in het toekomstige leven wijder zal worden dan zullen we het ervaren, wat we nu in het Woord horen.

Bij Johannes (Joh 20 : 17) beveelt Christus Maria Magdalena: "Ga heen tot Mijn broeders, en zeg hun: Ik vaar op tot Mijn Vader en uw Vader, en tot Mijn God en uw God". Daar staat het nog duidelijker, en hier hebben we dan ook een van de meest troostrijke woorden: Zeg het Mijn zelfzuchtige discipelen, die straf en eeuwige verdoemenis verdiend hebben, verkondig hen, dat Mijn opstanding voor hen geschied is, door Mijn opstanding heb ik bewerkt dat Mijn God en Vader ook uw God en Vader is.

De woorden zijn wel weinig en kort, maar het is iets groots, dat wij hetzelfde vertrouwen in God mogen hebben als Christus. Wie kan de vreugde uitdrukken, dat een zondaar God zijn God en Vader mag noemen zoals Christus? Wat kan ons dan nog ontbreken? Je kunt er wel honderdmaal mee sterven. De schrijver van de Brief aan de Hebreëën heeft dit woord goed begrepen en ter harte genomen: "Ik zal Uw Naam mijn broeders verkondigen - Hij schaamt zich niet hen broeders te noemen" (Hebr 2 : 11 v). Als een wereldlijk heer zich zo diep zou nederbuigen, bv. tot een dief of iemand die de franse ziekte heeft, en zou zeggen: je bent toch mijn broeder - dat zou al iets geweldigs zijn. Maar hier is een Koning, die in de heerlijkheid en aan de rechterhand Gods zit en toch tegen een ellendig zondaar zegt: dit is mijn broeder. Voor de wereld zou het een schande zijn. Het wereldlijke regiment kan zulks niet dulden, want dan zouden Jan en Alemante vrijpostig worden. Als wij vlees en bloed zijn en blootgesteld aan alle kwaad, ook dan is Hij onze Broeder, anders was Hij ons niet "in alles gelijk geworden", zoals daar in Hebr 2 : 17 staat. Hij heeft alles geproefd zoals wij, opdat Hij een ware broeder van ons zou worden en ons zou redden, en dat wij op onze beurt Hem gelijk zou-

den worden. We willen het aan ieder overlaten hierover nog meer te mediteren. Als een mens dit voelt, dan is de Heilige Geest in hem. Maar misbruikt deze woorden niet tot eigen roem; zie toe dat ge niet voor anderen u er op beroemt. Prediken moet men het, maar roemen moogt ge niet; ge hebt wel de rook gezien, maar waar het vuur brandt weet ge niet.

Maar de elf discipelen gingen naar Galilea op een berg (Matth 28 : 16). Hier hebt ge het bevel dat Christus Zijn discipelen heeft nagelaten, opdat ze Zijn opstanding en wat Hij ermee verworven heeft zouden uitdelen. Het is niet genoeg de geschiedenis van de opstanding te vertellen, men moet het ook hebben over de vrucht van de opstanding. Ik moet niet alleen weten dat Christus opgestaan is, maar dat het mijn opstanding is, zoals reeds tot Maria gezegd was: zeg het Mijn broeders. Christus gebiedt dit in de hele wereld te verbreiden, opdat het woord aan Abraham vervuld zal worden: Door uw zaad zullen alle volkeren der aarde gezegend worden. Dit is de zegen die Hij hier laat uitgaan, nl. dat het evangelie en de genade van Christus verkondigd wordt. Zegenen betekent dat de een de ander iets goeds toewenst. Deze zegen vangt hier aan.

Zij gingen een berg op - zij baden aan, zoals het gewoonte was bij de Joden. En toen zij Hem zagen vielen zij voor Hem neer, maar sommigen twijfelden (Matth 28 : 17). Waarom twijfelden zij? Markus zegt, dat Christus bij de elfen kwam toen ze aan tafel lagen en dat Hij hen hun ongelooft verweet. Zulke mensen zijn wij nu ook. Het is o zo gemakkelijk gezegd: Christus is opgestaan en mijn Broeder. Maar als ik het op mijzelf ga toepassen dan wordt het anders. Dat zie je aan de geestdrijvers, als ze in de gevangenis zullen worden geworpen lopen ze weg. Maar als het waarheid bij u is, dat Christus uw Broeder is, dan loop je niet weg. Een christen denkt: alles is in Christus' hand, die mijn Broeder is, ook keizer, dood en hel, die mij verslinden willen, zijn in Zijn hand. Zo denkt een christen en hij vreest niet. De geestdrijvers echter zijn niet zo gezind. Dat is evenwel de duivel als wij het evangelie gebruiken tot onze roem en niet tot ons nut en onze zaligheid. Toon aan welk voordeel ge van het evangelie hebt, dan zullen er anderen komen en van u zeggen: hij heeft gewis de Geest van God. Ik vermaan u niet voor niets. Ik ken er ettelijken die wanneer zij dit horen preken het dadelijk op de tong hebben en er op pochen, maar hun hart voelt er niets van; zij lijken op mensen wier mond lacht terwijl hun hart er niets van weet. En die willen dan iets nieuws preken, wat ze zelf niet weten. De elf apostelen hebben zoveel preken gehoord en verschijningen gehad, en toch hebben ettelijken onder hen getwijfeld en heeft het hen geen nut gedaan. De roem dat Christus onze Broeder is vindt bezwaarlijk een plaats in ons hart. Maar zij die altijd over grote dingen praten kunnen dat natuurlijk ook hierover.

Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde (Matth 28 : 18). Vergelijk dit nu eens met wat we zojuist behandelden: zeg het Mijn broeders. Wat hebben wij toch voor een Broeder? Wel zulk een die een Heere is over alle dingen. Want Hij zegt: Mij is gegeven alle macht - en daarom heb ik ze ook. Maar kan Christus dit wel zeggen, immers velen wederstaan Hem? Antwoord: Hij heeft alles op tweeërlei manier in Zijn hand. In Zijn genaderijk regeert Hij met zachtaardigheid; zij die in dat rijk zijn doen alles vrijwillig; zij zijn Zijn kinderen, broeders, vaders, zusters zoals Hijzelf heeft gezegd in Matth 12 : 48 v. Bovendien heeft mij ook daardoor in Zijn macht, dat Hij mij in dood en leven mijn vervolgers beschermt. Zo roemt Christus dat Hem alles in handen is gegeven, ook paus en keizer. Dat is een grote roem.

Daarom, gaat heen in heel de wereld en leert alle volkeren en doopt hen in de naam des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes (Matth 28 : 19). Er zou veel over te zeggen zijn hoe hier drie Personen aangeduid worden en er toch maar één God is. Christus beveelt dat men in één naam dopen zal, niet in meerdere namen. En deze ene naam geeft Hij aan de Zoon en de Heilige Geest evengoed als aan de Vader. Dus kunnen Christus en de Heilige Geest onmogelijk minder zijn dan de Vader. God is een naijverig God, Hij geeft Zijn eer aan geen ander, maar aan Christus geeft Hij zowel Zijn Naam als Zijn eer, opdat men daarin dopen zal. Zo moeten er dus drie Personen in God zijn. En al begrijpt men dit niet, Hijzelf zegt het en daarom moeten wij het geloven. Dit is een krachtig woord tegenover hen die de Heilige Geest niet God willen laten zijn. Ons geloof en onze sacramenten zijn niet op mensen gegrond, maar op God. En daarom, als de doop gegrond is op de Zoon en de Heilige Geest, dan moet er één God zijn.

En leert hen onderhouden al wat Ik u bevolen heb (Matth 28 : 20). Dat zijn de geboden van geloof en liefde, vooral van de liefde. De doop brengt het geloof met zich, omdat wij in de Naam des Vaders, des Zoons en des Heiligen Geestes gedoopt worden, daarna volgt de vergeving der zonden en dat wij deel hebben aan het lijden en de opstanding van Christus; want daardoor is het verdiend dat Hij de doop gaf. Over de liefde zegt Christus in Joh 13 : 34: "Een nieuw gebod geef ik u, dat gij elkander liefhebt". Er zijn er velen die in deze tekst meer lezen dan er staat. Zij zeggen: Hier wordt in de Naam des Vaders, des Zoons en des Heiligen Geestes gepreekt, maar Paulus doet het in de Naam van Jezus (Hand 19 : 5). Hieruit concluderen zij; als Paulus de macht heeft gehad om de inzetting van Christus niet na te volgen, zou dan de kerk deze bevoegdheid niet hebben? En zo leggen zij dan de armen en eenvoudigen allerlei wetten op. Ik zou wel willen dat iedereen hier het rechte pad hield.

Zij zeggen: als het evangelie niet door de kerk aanvaard was, dan zou

niemand het voor het evangelie kunnen houden. Maar de kerk gelooft aan het Woord en daarom heet zij kerk omdat zij aan het Woord gelooft. Dat kan niemand loochenen. Niemand wordt een christen als hij niet in het Woord gelooft. Het Woord is dus de moeder der kerk, zoals we lezen in Jes 49 : 1: zoals een moeder haar kind in haar schoot draagt, zo draagt God de christenen in Zijn schoot, dat wil zeggen in Zijn Woord. Zeg mij: staat het Woord boven de christenheid of de christenheid boven het Woord? Moet het Woord in de christenheid geloven of de christenheid in het Woord? Het Woord kan er zijn zonder de kerk, maar de kerk niet zonder het Woord. Door het Woord wordt de kerk verwekt. Dus moet ge zeggen, dat de kerk minder is dan het Woord. Waarom zegt ge dan dat de kerk boven het Woord staat? Dat staat hiermee gelijk dat u zou zeggen: het kind staat boven de moeder. Entoch is het tegenovergestelde waar: de moeder draagt en voedt het kind. Zo is ook de christenheid zonder het Woord slechts een kind, door het Woord wordt zij geoordeeld en geregeerd, daarom kan niet zij het Woord oordelen. Doet zij dat toch, dan is zij niet een moeder maar een hoer. Maar dit kan ze wel doen, nl. wat hier staat: gaat heen en onderwijst. Ik kan God niet maken maar wel Hem onderwijzen en verkondigen. De kerk kan niet zelf wetten en de waarheid voortbrengen, maar ze kan wel leren wat God bevolen en geopenbaard heeft. Door het Woord ontstaat de kerk, en wanneer zij er is dan predikt zij ook anderen. De kerk is de klank die door het Woord gevormd wordt. Maar dat kan men de papisten niet bijbrengen, dat de kerk alleen maar preekt en onderwijst, en dat zij niet verordeningen geeft maar slechts zegt wat verordend is en daarvan belijdenis aflegt. Vooral met 1 Kor 14 : 23 kan men ze de mond stoppen. Als zij op de kerk pochen, poch gj dan op het Woord. Paulus zegt: als we hier samen zouden komen en allen door elkaar heen zouden praten, ik grieks, een ander latijn en er zou een heiden binnenkomen, hij zou zeggen: zijn jullie gek? Maar als er een uitlegger aanwezig zou zijn en die heiden zou luisteren en verstaan wat er gezegd wordt, dan zou hij op zijn aangezicht vallen, God aanbidden en belijden dat God waarlijk in ons is. Als dit waar is dan heeft een leek er dus genoeg aan de prediking te horen. Men herkent de christenheid alleen aan het Woord, zegt Paulus. Daarmee is aangetoond dat de kerk niet voortkomt uit het alleen maar bij elkaar komen, maar uit het Woord dat we hebben. Daarom als het Woord er niet is kan niemand van een christelijke kerk spreken. Het Woord maakt de kerk, en het is niet zo dat de kerk over het Woord beschikt. Als u dat niet raakt, dan raakt niemendal u.

Paulus heeft ettelijke keren in Christus' naam gedoopt. Maar Christus had dat ook niet verboden. De apostelen hebben het bevel gehad de grondslag te leggen, een grondslag waarop de kerk staan moet. De apostelen zijn groter dan anderen. Ik heb thans het bevel om voort te

gaan met wat Christus en de apostelen gepredikt hebben, zoals Christus hier zegt: Leert hen onderhouden al wat Ik u bevolen heb. Christus zegt niet: zo en zo alleen mag je dopen. Al werd alleen in Christus' naam gedoopt dan was de doop nog even krachtig, want de drie Personen zijn één God. Of ik één Persoon neem of alle drie, het is gelijk. Als ge maar God zelf door Zijn Naam aangrijpt dan is het goed. En zie, Ik ben met u alle de dagen tot aan het einde der wereld (Matth 28 : 20). Dit is nu het heerlijke regiment van Christus. Je vindt het bij de christenen en niet bij de paus, al beroemt hij zich er wel op. Zij zullen het eerst nog moeten bewijzen dat zij tot de christenheid behoren. De paus zegt wel: ik zit op de plaats van Petrus - maar hij is een duivel op de plaats van God. 't Is duidelijk te zien dat hij een boef is, ook al wil hij met zoveel woorden het tegendeel bewijzen. Laten ze kazuivels, bisschopsmutsen en spitse hoedjes dragen, zij zullen er niets mee utruchten, de kennis van Christus zal niet ophouden tot aan het einde der wereld, maar men verkrijgt haar alleen door het Woord. Waar dat is, daar is God, daar is Christus, daar is genade en barmhartigheid. Wij hebben het Woord en weten dat Christus daar is. Wij zien niet, maar wij geloven. Bij hen die geloven is de genade; door dit bevel is voor de christenen de zon van het evangelie opgegaan. Maar gelooft niet hen die zich op de Geest beroemen en God en Christus broeders noemen, want de duivel verkleedt zich als een engel des lichts (2 Kor 11 : 14).

Tekst: Lukas 24 : 36-47

Deze geschiedenis heeft plaatsgevonden op zondagavond, toen twee discipelen naar Jeruzalem waren teruggekeerd en vertelden wat zij onderweg hadden meegemaakt. Terwijl ze nog bezig zijn met vertellen, komt Jezus in hun midden. Vrede zij u - dat betekent op z'n duits: het ga u goed, of: God geve u een goede avond. De discipelen zagen Hem daar staan: Hij had een verheerlijkt lichaam, zij hebben het niet kunnen verdragen, zij zagen Hem noch door de deur binnenkomen noch door het venster binnenklimmen, daarom schrikken zij. Maar Hij troost hen, zoals Zijn ambt is en Hij spreekt met hen, zoals de tekst zegt.

Dat is één ding: Christus' ambt is het verschrikte harten te troosten. Ge ziet immers hoe geschokt zij zijn, daar zij menen dat het een geest is die hen wil doden. Ze werden als lijken, zo schrokken zij, ze geraakten geheel overstuurd. Was de zonde er niet dan zou men ook niet zo schrikken. Christus bewijst hier waartoe Hijzelf en Zijn opstanding dienen moeten, nl. daartoe om van alle vrees en angst te bevrijden. De discipelen waren bang dat te een of andere tijd de Joden zouden kunnen komen om met hen te doen wat zij aan Christus hadden gedaan. Dit staat beschreven opdat wij zouden inzien welk een kracht de opstanding van Christus heeft. Wie dus verschrikt is, die moet naar Christus gaan. Weliswaar is dit een werk dat zomaar ingang vindt in het menselijk hart. Daarom zijn ook de discipelen niet alleen maar geschrokken omdat zij bang waren voor de Joden. Zij schrokken ook voor Christus, want het hart is zo klein en de gave der opstanding zo groot, zo groot dat het hart het niet vatten kan. Als het echter gelooft dan wijkt alle vrees. Dat ziet ge aan de discipelen. Christus' schuld is het niet dat zij zo schrikken, want Hij maakt ze veeleer vrolijk. Daarom moet de schuld liggen bij hun vertwijfeld geloof, zij geloofden niet dat Hij opgestaan was. De regel moet zijn: wie geschokt en vol angst is, moet daarvan niet God de schuld geven, maar zichzelf omdat hij niet gelooft; hoe sterker iemand geloven kan dat Christus is opgestaan des te meer zekerheid heeft hij. Hebt ge nog een verschrikt hart, dan is Christus in uw hart nog niet opgestaan en bent u nog een van de discipelen die vrezen voor Hem bij wie zij hun troost zouden moeten zoeken.

Waarmee troost Hij ze nu? Dat is het tweede waarmee wij ons bezig zullen houden. Hij troost ze met deze woorden: "Wat zijt gij ontroerd en waarom klimmen zulke overleggingen in uwe harten?" (Luk 24 : 38). Als wilde Hij zeggen: Waarom zou je voor Mij bang zijn, weest bang voor de dood en de duivel; het enige wat niet deugt zijn jullie eigen gedachten, werpt die verkeerde gedachten toch van u: gij meent dat Ik niet de ware Christus ben, maar een geest, zie daar zit de fout. Daarmee is dit gezegd: Christus is gestorven en opgestaan, maar het hart denkt anders over Hem, nl. dat Hij een Rechter is. Als de apostelen terstond zouden hebben geloofd, zou Christus niet nog veertig dagen bij hen gebleven zijn. Hiermee toont

Hij aan hoe het er in de christenheid naar toe gaat en hoe Hij ook heden nog zou moeten zeggen; waarom zijt gij bevreesd, een geest heeft geen vlees en geen benen, zoals gij ziet dat Ik heb. Daarom prediken wij, omdat wij ervaren dat er mensen zijn die net zo bang zijn als de discipelen waren en Hem niet kennen zoals Hij gekend wil wezen. Dit woord geldt dan ook nog steeds: Waarom zijt gij bevreesd, daar Ik toch de dood en de zonde - waardoor de dood regeert - overwonnen heb en u deze zegepraal geschonken heb? De troost en het geschenk zijn er, maar het hart is zo klein dat het hen niet bevatten kan. Hij houdt hen de littekens, die Hij aan het Kruis heeft opgedaan, voor ogen, opdat wij voor altijd zouden leren geloven. Wanneer de angst u overvalt, hoor dan dit woord: waarom zijt gij bevreesd? en zie, dat Hij is opgestaan, en betast Hem, dat wil zeggen let er op hoe het men een mens gaat die van harte gelooft dat Christus opgestaan is, nl. hoe hij zonder vrees is.

Maar gij zegt: ik ben te gering. Christus bestreed bij zijn discipelen een tweevoudige angst, nl. de angst die zij hadden vanwege de Joden en de angst die zij hadden vanwege hun geweten. Daaraan ziet ge dat het Christus' ambt is allerwegen te troosten.

Zijn tweede werk is, dat Hij hen niet alleen handen en voeten toont, maar ook gebiedt te eten. Dat doet Hij opdat zij zien zouden dat Hij het werkelijk is, dus opdat ze volkomen zekerheid zouden hebben. Daar is ook inderdaad alles aan gelegen, dat wij Hem waarachtig kennen. Zo doet Hij altijd, Hij eet en drinkt met ons. Als ik preek dan preekt Hij in mij. Als u hoort dan hoort Hij in u. Voor zichzelf had Hij niet nodig te eten; want de opstanding heeft Hem uit dit leven weggenomen en overgezet in een ander leven. Op dezelfde wijze hebben ook wij wat ons geweten betreft geen wetten en regels meer nodig. Het is niet meer een taak van de wet mij beter te maken, zoals de monniken menen. Ons geweten is vrij, want wij leven in Christus, dat wil zeggen met als Hij in een onzichtbaar leven, hetwelk Paulus een nieuw leven noemt (Rom 6 : 4). Christus was het niemand verschuldigd, dat Hij zich hier liet zien en nog veel minder dat Hij met zijn discipelen at. Hij heeft op geheel natuurlijke wijze met hen gegeten. Hoe Hij echter het voedsel verteerd heeft, dat laat ik rusten, Hij is de discipelen ter wille geweest. Tevoren was het zo geweest dat Hij moest eten. Hij wilde God niet verzoeken en deed daarom als ieder mens. Zo moeten ook wij doen. Ik heb niets met de wet te maken, want mijn hart is vrij, maar terwille van anderen kan ik mij aan hem houden. Als de monniken grauwe rokken dragen, kan ik dat ook, niet dat ik er iets mee verdien, maar terwille van mijn naaste, zoals ook Christus zich liet zien en aanraken, hoewel Hij het niet nodig had. Ten eerste stelt Hij ons daarmee het geloof voor ogen, doordat Hij ons troost, opdat wij niet vertwijfelen, ten andere ook de

liefde.

"En Hij zeide tot hen: Dit zijn de woorden die Ik tot u sprak, als Ik nog met u was, namelijk dat het alles moest vervuld worden, wat van Mij geschreven is in de Wet van Mozes en de profeten en de Psalmen" (Luk 24 : 44). Het moet begrepen worden en daarom opent Christus voor hen de Schrift. Hij zegt: Ik heb het u tevoren gezegd, maar ge hebt het nog niet begrepen toen Ik bij u was.

Wat staat er nu in de Wet, bij de Profeten en in de Psalmen geschreven? Dat leest u in de versen 46 en 47 "Alzo is er geschreven, en alzo moest de Christus lijden, en van de doden opstaan ten derden dage, en in Zijn Naam gepredikt worden bekering en vergeving der zonde onder alle volken, beginnende van Jeruzalem". Wij hebben hier Zijn overwinning, die Hij ons schenkt en uitdeelt, dat wil zeggen Hij laat het Evangelie prediken. Dat betekent niet anders dan dat door het Evangelie de zegen uitgedeeld wordt. De zegen wordt niet met de hand uitgedeeld, maar gaat door het Woord in in het hart. De Schrift heeft van Hem gezegd, dat Hij een Koning zou zijn die in gerechtigheid en gericht regeert.

"In Zijn Naam bekering" - dat is een naar woord, want wij hebben er biecht en genoegdoening in gevonden. Christus echter heeft gezegd dat de prediking aan alle werken voorafgaat. Waarom wilt u het dan omdraaien? Zie, hoe de woorden voorop gaan.

Hij zegt: Onder alle volken, dat wil zeggen het moet gepredikt worden, dat alle volken boete moeten doen, want de wereld en vooral de schijnheiligen menen dat zij God bij zich hebben door hun werken.

Ga heen en predik de monniken dat zij boete moeten doen. Wat voor een boete is het die de Heere gebiedt? Boete doen is een teken daarvan, dat er niets goeds is. Als Christus het zegt en dit Woord laat gelden voor heel de wereld waartoe ook de monniken behoren, dan worden dus door Woord alle mensen als zondaars veroordeeld, dat wil zeggen men moet prediken dat allen zondaren zijn, zoals geschreven staat in Joh 16 : 8: De Heilige Geest zal de wereld overtuigen van zonde, en van gerechtigheid en van oordeel. Paulus doet zijn mond wijd open en zegt tegen de Romeinen: Wij hebben allen gezondigd en derven de heerlijkheid Gods (Rom 3 : 23). En bovenal tast hij met dit woord "boete" de schijnheiligen aan, die menen dat zij een vrije wil hebben. Als dat zo was was het niet nodig boete te prediken, dat wil zeggen dat men een ander en beter hart moet hebben. Dit geschiedt wanneer de werken die voorafgaan veroordeeld worden. Als iemand vijfmaal het Onze Vader bidt en een monnikskap opzet, terwijl zijn hart hetzelfde blijft, dan is dat nog geen boete. Het hart moet anders, het hart moet goed zijn. Als iemand boete wil doen geschiedt dat niet daardoor, dat hij dit of dat werk doet en daarmee boete op zich neemt, maar doordat hij van binnen verstaat dat alles verloren

is en God niet behaagt. Monnikskappen, enz. staan hier buiten. Als het hart veranderd is, dan is er een ander mens. Dát moet men prediken dat de hele wereld verdoemd is en voor zonde houden moet, wat ze nu voor de hoogste heiligheid aanziet. Als een mens dat ziet, dan doet hij afstand van haar. Wat moet ik dan doen? Moet ik eenzaam gaan leven? Moet ik een grauwe monnikskap dragen? Neen. Wat uw werk ook is, het Evangelie zegt ten allen tijd dat ge boete moet doen. Moet ik dus niets doen? Neen, want de boete wordt nu niet meer, zoals vroeger, in de naam van de paus geprekeet, maar in Christus' naam. De werkheiligen richten hun werken naar de zin en smaak van de mensen en zeggen: dit moet ge doen, want dit is goed en daarmee behaagt ge God. Maar Christus zegt: doe boete. Deze boete echter wordt alleen door Christus' ambt gepredikt: in Mijn Naam dat wil zeggen door Mij moet men haar prediken, nl. dat in de wereld louter zonde is en alle mensen des duivels zijn - dat moet men van Mijnewege prediken; en als dat gebeurd is, dan moet men daarna in Mijn Naam prediken, dat Ik de slang overwonnen heb en de mensen deze overwinning schenk. Als er vergeving is dan is er geen verdienste meer. We weten wat een schenking is. Als de Heere loon geeft, dan is het verdienste; als Hij iets schenkt is het gave. Christus zegt zelf van de vergeving der zonden dat ze door Hem geschonken is. De boete draagt hier dus niets toe bij. De kinderen op de straat weten wat "vergeving" is: wat vergeven wordt, dat is omniét. Dat prent ik u daarom zogoed in omdat wij zodra wij het woord "boete horen denken aan een grauwe rok, een gesel enz. Ze hebben niet geweten wat "boete" is, er niets van begrepen. Met de boete moet ge in uw binnenste gaan, uw hart moet erkennen dat alles zonde is wat ge doet. En toch vraagt men nog steeds wat men dóen moet. Antwoord: ge moet voor slecht houden wat ge tevoren voor heilig hebt gehouden. Hoor, wat Christus zegt: de vergeving der zonden prediken in Mijn Naam. Niemand heeft dus vergeving der zonden dan alleen in Zijn Naam. Weliswaar hebben zij onder het pausdom bij hun aflaten ook de naam van Christus gebruikt, maar het was in naam van de paus. Ge hebt de vergeving der zonden gezocht in monnikskappen en dus in uw eigen naam. Want ge hebt gedacht: ik wil dit en dat doen, Heere, opdat Gij mij de zonden vergeeft. Zulke mensen willen de vergeving der zonden niet in Christus' naam, maar in hun eigen naam verkrijgen.

De tekst zegt: het moet gepredikt worden. Zij zegt niet: men moet het in Mijn Naam dóen of geschieden laten, maar: men moet het prédiken. Zo staat het ook in Rom 10 : 17: het geloof komt uit de prediking. Op bevel van Christus moet men het dus prédiken, dat alle mensen zondaren zijn en van hart moeten veranderen. Als dat gebeurt, volgt dat zij deze belofte van Christus ontvangen.

Het zijn maar weinig woorden, maar ze bevatten de hoofdsom van alles: boete prediken en vergeving in Mijn Naam.

Tekst: Over Christus' opstanding

Wij willen het hebben over drieërlei opstanding; ten eerste de Opstanding die reeds heeft plaatsgevonden, daarna over het gebruik daarvan, en tenslotte hoe deze opstanding tot ons komt. Ten eerste willen we dus de geschiedenis vertellen, opdat ieder tenminste weet hoe het gegaan is.

De apostelen waren bevreesd. Ze waren zo bevreesd, dat zij niet naar het graf gingen. Mattheus zegt, dat er een aardbeving plaatsvond, zodat de wachters verschrikten. Daar ziet men ook de grote liefde der vrouwen jegens de Heere. Ze gaan als in een droom naar het graf, met grote liefde maar bedroefd en weten niet wat zij doen. Zij nemen zalf mee; pas daarna bedenken zij dat de steen verzegeld is. Dan zeggen zij: wie zal voor ons de steen wegwentelen, als wilden zij zeggen: zijn wij niet dwaas? Nu gedenken zij Hem die zij tijdens Zijn leven lief gehad hebben. Als zij bij het graf komen overvalt hen een grote schrik. Aan een Opstanding denken zij niet, zij menen dat de Joden Zijn lichaam hebben gestolen, opdat zij het niet zouden kunnen zalven. Zij beginnen erg te wenen, zoals Lukas zegt (24 : 4): de levende hebben wij niet en nu ook niet de dode. De engel troost ze wel, maar dat is hen te ruw en te koud: zij horen wel de woorden maar zij geloven niet. Het is iets groots dat de vrouwen de engelen hoorden spreken; de wachters hoorden hen niet.

Het eerste wat nu volgt is dat zij naar de discipelen gaan en het hen verkondigen. Daarna volgt wat we lezen van Maria Magdalena, dat ze zei: zij hebben mijn Heere weggenomen en ik weet niet waar zij Hem gelegd hebben. Het was druk op de weg, een groot geloop en heen en weer draven. De discipelen en de vrouwen liepen hierheen en daarheen, zoals mensen doen die geschrokken zijn, die iets kostbaars verloren hebben. Hetzelfde zegt Maria Magdalena ook tegen Christus zelf die zij voor de hovenier houdt: "Heere, zo gij Hem weggedragen hebt, zegt mij, waar gij Hem gelegd hebt, en ik zal Hem wegnemen" (Joh 20 : 15). Jezus zegt tot haar: "Raak Mij niet aan" (Joh 20 : 17). Uit de tekst blijkt dat zij op haar aangezicht was gevallen en Zijn voeten wilde aanraken.

Zij waren dus allen vol vrees. Dit was de laatste toeloop naar het graf. Daarna volgt hoe Christus hen ontmoette.

Totzover voor vandaag over de geschiedenis der opstanding. De evangelisten zijn kort in het meedelen ervan. Want vooral daar is het hen om te doen, dat de Opstanding heeft plaatsgevonden en openbaar geworden is.

Ten tweede nemen zij dan ook de Profeten tot getuigen. Ze weten namelijk dat er in de Profeten veel over te lezen staat. Er is geen Profeet die - sprekende over Christus - het niet ook over Zijn opstanding heeft gehad.

Wij willen echter ten eerste de daad op zichzelf bekijken en beschrijven. Toen wij het over het Lijden van Christus hadden hebt ge gehoord dat Hij onze plaats heeft ingenomen en onze dood op Zich ge-

nomen heeft, zodat Zijn lijden zoveel betekent als had ik zelf geleden. Dat willen wij nu ook zeggen van de Opstanding. Er staat dat Christus van onder de dood is uit gekropen en Zich boven satan verheft en zonde en duivel met voeten treedt. En dat doet Hij alleen door Zijn Persoon en met Zijn lichaam, zonder hulp van anderen. Paulus zegt in Col. 2 : 15: "en de overheden en de machten uitgetogen hebbende, heeft Hij die in het openbaar tentoongesteld, en heeft door hetzelfde over hen getriomfeerd". Hij is het die dat gedaan heeft en anders was er nergens raad, omdat alle mensen zonde en dood onderworpen waren. Hoemeer de menselijke wijsheid zich stelt tegenover de dood, des te machtiger wordt hij. En zo is het ook met zonde en duivel: hoemeer schrandheid en wijsheid de mens daar tegen aanwendt, des te sterker worden zij. Hier is geen strijd, hier vrees ik de overwinning des duivels. Geen engel en geen schepsel kan deze drie: dood, zonde en duivel overwinnen. Maar Hij heeft het gekund. Hij is de ware Zoon van God en toch ook waarachtig mens, uit deze twee naturen is één Persoon ontstaan, zoals ook wij zeggen; lichaam en ziel zijn wel onderscheiden naturen, maar toch één ding, één persoon. De zonde is op Hem gelegd en wil Hem verdoemen als had Hijzelf gezondigd. Daar is een allerzwaarste strijd. Men moet bedenken welken geweldige zonde der gehele wereld is. Ze zou Christus gemakkelijk overwonnen hebben, als in Hem alleen maar de mensheid was geweest. Maar de zonde gaat de godheid evenzeer aan als de mensheid; de godheid echter is een eeuwige gerechtigheid, die niemand verdoemen kan. De mensheid geniet hier het voorrecht dat zij met de godheid één Persoon is en zegt: Zonde, ge hebt een aanval op mij gedaan, maar ge hebt geen recht op mij. Zo heeft Christus in en door Zichzelf de zonde overwonnen. En op geen andere manier kon ze worden overwonnen. Op dezelfde manier heeft Hij ook de dood die op de zonde volgt - overwonnen. De dood doet zijn muil open en laat zijn tanden zien, namelijk Pilatus en Herodus. Maar Christus zegt: Dood, ge hebt geen macht over Mij, want Ik ben onschuldig. De dood wordt hier verdoemd en opgehangen, als wil Christus zeggen: Dood, jij moet zelf sterven. Zo spreekt Paulus er over en de Profeten ook (Hos 13 : 14): Dood, Ik wil uw dood, hel, Ik wil uw pestilentie zijn. Zo ook in Ps 68 : 19: Gij hebt de gevangenis gevankelijk weggevoerd. Christus heeft de dood gevangen genomen, als wilde Hij zeggen: Ik zal u doden, zodat ge niets meer tegen Mij beginnen kunt; Ik zal uw dood zijn, Ik zal zelf het soepje en het vergif zijn waarin gij stikken zult, Ik heb daar geen hulp van anderen bij nodig, Ik zal het zelf doen. Zo leren Paulus en de Profeten. In Rom 6 staat: Christus is opgewekt uit de doden door de heerlijkheid des Vaders, als wilde hij zeggen: de dood wilde over Christus heersen en maakte daar ook een begin aan, maar hij moest stikken en

Christus loslaten, want Die kon niet sterven, hoewel Hij dood was. Precies zo is het ook met de zonde: de zonde heeft verdoemd en alle mensen en ook Christus schuldig gemaakt, want een Opgehangene is vervloekt bij God (Deut. 21 : 23) en de zonde zei: Christus is dood, ik ben koning over Hem. Maar eer zij het bemerkte kwam Hij uit het graf en wierp Hij de zonde omver; en zo kwam aan de heerschappij der zonde een einde. Zij wilde over Hem heersen, maar het was zoals we lezen in Ps 78 : 85: De Heere ontwaakte als uit een slaap; of zoals we lezen in Jes 22 : 17 v over Sebna: Zie, de Heere zal u wegwerpen met een mannelijke wegwerping, en Hij zal u ganselijk overdekken, Hij zal u gewisselijk voortrollen gelijk men een bal rolt, in een land, wijd van omvang". Christus doet alsof Hij dood is, maar Hij is niet dood, Hij slaapt en werpt zowel de dood als de zonde omver. Dat betekent het dat Hij zonde en dood in en door Zichzelf overwonnen heeft. Als Hij niet God was geweest, had Hij dit werk niet kunnen voltooien. Het is beide waar: Christus is dood en Hij is niet dood. Christus kan nimmermeer sterven. In Joh. 12 : 34 zegt ook het volk tegen Hem: Wij hebben gehoord in de Wet dat de Christus eeuwig blijft, hoe zegt Gij dan dat de Zoon des mensen moet verhoogd worden? Uit de beide naturen is één Persoon ontstaan, maar naar Zijn godheid is Christus niet dood.

Totzover over de daad en het werk, hoe ze hebben plaatsgevonden; de Profeten hebben er over geschreven, dat zonde en dood niet alleen zullen ophouden, maar overwonnen zullen worden. Wie dat gelooft heeft de grondslag gelegd waarop men verder bouwen kan: ik geloof dat Christus opgestaan is uit de doden. Hij is niet alleen opgestaan uit de dood en verlost van de zonden, maar is boven hen verhoogd.

Tekst: Over Christus' opstanding

Ge hebt vanmorgen gehoord over de geschiedenis en bovendien over het eerste wat we behandelen willen, nl. de gebeurtenis der Opstanding op zichzelf, hoe ze heeft plaatsgevonden. Ge weet nu dus dat door de Opstanding van Christus alles overwonnen is, dood, zonde en duivel. Nu gaan we verder. Waar we het nu over zullen hebben is dit, dat de Opstanding openlijk verkondigd en uitgedeeld wordt; en tenslotte over het geloof en de vrucht der Opstanding.

De duivel bestrijdt dit alles, allerwege, vooral de daad zelf heeft hij aangevallen. Hij heeft willen verhinderen dat de Opstanding plaatsvond. Want alles wat goed is en van God komt wil hij verhinderen. Hij heeft het niet kunnen verdragen dat Christus leven zou en ook niet Zijn werk en Zijn leer. Graag zou hij de Opstanding hebben verhinderd; hij valt haar ook aan met zijn kunsten, met list en macht. Hij kent ook terdege de Schrift en verleidt tot een verkeerd verstaan ervan. Daarom wist hij ongetwijfeld dat Christus komen en hem met voeten treden zou. Hij wist wel wat de Profeten predikten en schreven. Hij was er dan ook geheel zeker van dat door God besloten was, dat er iemand zou komen die zijn rijk zou verwoesten - wat nog niet inhoudt dat hij wist Wie het zou zijn en hoe Hij het doen zou. Daarom wil hij het graag tegengaan, dat Christus opstaat. Eerst valt hij Hem aan met zijn macht. Hij denkt: daar ligt Hij; hij gaat naar Pilatus en bestelt wachters en neemt de hogepriester in de arm en de overheidspersonen te Jeruzalem, opdat zij de steen verzegelen. Hij denkt: waar zou Hij nu nog kunnen ontsnappen? Zo listig zorgt hij voor alles; maar daarna heeft hij wel bemerkt dat het graf met drek verzegeld was. Zou iemand de steen hebben willen wegventelen, hij zou het niet gedurfd hebben zonder verlof van de keizerlijke macht. Maar ook al zouden er 30.000 om het graf hebben gestaan, dan was Christus nog opgestaan. De hogepriesters stemden ook overeen met de duivel; en daarom dacht hij: Hij zal er niet uit ontsnappen. Een tweede kunst van de duivel is: als ik het met geweld niet klaar speel, dan zal ik Hem in ieder geval te schande maken, door Hem te belasteren. Dit begon al aan het Kruis, daar hing Hij temidden van moordenaars, daarom durfde niemand met eerbied tot Hem op te zien. En al zou iemand gezegd hebben, dat Hij, Jezus, van de doden zou opstaan, dan had men hem dadelijk gedood vanwege zulke lastertaal. De duivel heeft het zo aangepakt dat ook nu nog niemand het hem zou kunnen verbeteren. Maar wat baat het hem? De Heere laat hem zijn vergif en macht gebruiken, en schrijdt toch met kracht midden door ons heen. Hij gebruikt Zijn eigen macht en bekommert zich niet om die van Pilatus en die van de hogepriester en evenmin om het roepen en schreeuwen of de kwade geruchten bij het Kruis. En zo heeft dan de daad plaatsgevonden die de duivel graag had willen verhinderen.

Ten tweede, de opstanding wordt thans ook publiek gemaakt en komt ons ten goede. Dat zou ons geen voordeel hebben opgeleverd als Christus alleen voor Zichzelf de duivel zou hebben vertreden. Dan had Hij

ook wel dadelijk vanuit de kribbe reeds naar de hemel kunnen varen. De Opstanding heeft voor ons plaatsgevonden, daarom dat zij openlijk bekend zou worden. Dat noem ik de Opstanding uitdelen, dat zij niet in Zijn Persoon verborgen blijft, want Hij had haar niet nodig, maar ons - die gevangenen van de zonde zijn - ten goede komt. Daarmee strooit Hij Zichzelf uit zo wijd de wereld is, en laat Hij prediken dat Hij de dood en de zonde overwonnen heeft, niet om Zichzelf maar om ons. Dit nu betekent de Opstanding van Christus uitdelen en aanbieden aan de wereld, gevangen in zonde en dood. Zie daarom, hoe het gaat nade Opstanding. Het is te doen om de Opstanding die door het Woord plaatsvindt. Deze bekendmaking geschiedt door het Woord, dat wil zeggen door het Evangelie. Zij is de prediking van de Opstanding. Ge ziet dat reeds dadelijk nadat Hij is opgestaan. De engel komt en vat de Opstanding terstond in het Woord, tot een teken dat de Opstanding in het Woord gevat en openlijk aan de wereld verkondigd moet worden. De engelen zeiden tot hem: Wat zoekt gij de Levende bij de doden? (Luk 24 : 5). De vrouwen dragen het verder en brengen het bij de apostelen. Dat is de bekendmaking van de Opstanding. En Christus zelf komt ook en zegt het Maria Magdalena, Petrus en de anderen. Zo is de Opstanding een verkondiging van opstanding. Dat weet de duivel ook, dat men over de Opstanding niet zwijgen kan. Daar hij nu de Opstanding zelf ondanks zijn macht en list niet heeft kunnen tegenhouden, verzet hij zich thans met vuist en tong tegen de verkondiging der Opstanding. En daarom wat doet hij als de vrouwen komen? Hij laat de Joden naar Pilatus gaan en zeggen: Heer, beveel dat men het graf bewaakt tot aan de derde dag, opdat niet Zijn discipelen komen en Hem stelen en zeggen tot het volk, dat Hij is opgestaan van de doden. En tot de wachters laat hij ze later zeggen: zegt niets. En hij laat hen met geld de mond stoppen van die wachters, gesteld dat het openlijk bekend zou worden. Op zulke een sluwe wijze heeft de duivel geprobeerd het gerucht omtrent de Opstanding uit te roeien. Omdat hij de daad zelf niet heeft kunnen verhinderen, wil hij op z'n minst voorkomen dat er over gesproken wordt. En zo gaat het heden nog. Nog steeds neemt de duivel mensen in dienst, namelijk hen die zichzelf zoeken en niet Christus, en die hitst hij op tegen de Opstanding. Ge ziet immers zelf hoeveel mensen geschenken aannemen en daarna preken wat de duivel wil. Entoch zijn het louter leugens. Zo doen alle kinderen des duivels, zoals ook onze dwepers. Daarna pakken zij het met geweld aan. En zo zal het blijven tot het einde der wereld. Maar Christus bekommert zich daar niet om, schrijdt voort als een held. Nu weet ge hoe de Opstanding openbaar geworden is. Ook heden stellen zij zich op allerlei wijze daartegen.

Christus deelt de Opstanding dus uit door het Woord, door het sacrament van de doop en van het avondmaal. Daarom is het duivels werk

overal deze mededeling, deze openbaring te weren. Hier duiken de Dweepers op, elders valt iemand het sacrament aan. Het is hen allen er om begonnen te verhinderen dat de kracht der opstanding binnendringt in 's mensen hart, zoals ook de Joden deden, die zeiden: Hij is niet opgestaan. Het Evangelie geldt dan slechts als iets uiterlijks. De Dweepers zeggen: U moet het eerst in uw hart voelen, de innerlijkheid moet u getuigenis geven. Weet u waar het hen om te doen is? Hierom dat de openbaring der Opstanding niet onder het volk komt. Daarna komen dan ook nog de tyrannen, en zo verzet men zich altijd met list en geweld hiertegen. Daarom kijkt de tekst eens aan. Zoals de geschiedenis waar gebleven is, zo is ook de verkondiging gebleven. Vraag het eens de grote apostelen of zij het het eerst in de geest of door het Woord verstaan hebben. Tot Maria Magdalena zegt Christus: Ga heen naar Mijn broeders en zeg het hen (Joh 20 : 17). Welnu, oordeel zelf of Hij daar geestelijk of lichamenlijk gesproken heeft. Zijn het dan niet boeven die het anders leren? De discipelen zeggen: Ja wel, Geest. Hij heeft 40 dagen met ons geleefd en gesproken. En toch hebben zij niet geloofd, maar hebben ze het voor een verzinsel gehouden. Als de Geest er was geweest voor de prediking plaatsvond, dan hadden ze er niet om gelachen. Het begin en het eerste werk waardoor men tot de Opstanding komt is het uiterlijke Woord. De duivel vecht daartegen, omdat hij een vijand der prediking is; endaarom verleidt en verblindt hij de dwazen. Wie het Woord veracht, wie wil dat men eerst in een hoek zit, als zou God met u in uw hart spreken en niet in het uiterlijke Woord. Als dat echter geschiedt, dan verschijnt God u in Zijn majesteit. Ik praat niet uit een leeg vat: ik kan mij God niet voorstellen, als ik niet steun op het uiterlijke Woord.

De paus zou nooit de antichrist zijn geworden, als hij niet aan deze valse schijn gehangen had. Want de paus beroemde zich er op en anderen vleiden hem ook daarmee, dat hij een belichaming van de Heilige Geest was en de macht had de Heilige Schrift uit te leggen. Zo heeft de paus zonder de Schrift geregeerd overeenkomstig zijn eigen geest. Precies, zo doen ook de nieuwe profeten (dweepers). Ik wil echter niet dat de Schrift veracht wordt; houdt het er voor dat God u daardoor helpen wil. Wilde Hij u op een andere manier helpen, dan had Hij geen engel behoeven te zenden. Hij zou de apostelen ook wel dadelijk de Heilige Geest hebben kunnen geven, maar Hij wilde Hem aan hen geven door het uiterlijke Woord. De Opstanding is dus geschied, de daad is er, Christus heeft de duivel vertreden en laat ons nu verkondigen, dat deze overwinning voor ons is. Als dit gepredikt wordt dan is er een prediking van het Evangelie.

Daarvan roemen de Profeten nog meer dan Paulus. Zo zegt Joel: "En het zal ten dien dage geschieden, dat de bergen van zoeten wijn zullen druipen en de heuvelen van melk vlieten, en alle stromen van Juda vol

van water gaan" (Joel 3 : 18). Is dat niet een heerlijke uitspraak over het uiterlijke Woord? Het zal overvloeien van zoete honing en melk. Als wilden de Profeten zeggen: Aan het Joodse volk was een land beloofd vloeiende van melk en honing - en zulk een land zal nu komen onder alle volken, zodat de hele aarde overvloeien zal van melk en honing. Dat is de zalige prediking der opstanding van Christus, die is die geestelijke melk. Is het niet iets heerlijk dat de dood overwonnen en de zonden mij vergeven zijn en dat mijn geweten niet meer bezwaard is? De duivel is aan handen en voeten geketend, zodat hij geen macht meer heeft. Is dat niet zoete honing? Daarna wordt het ook als melk gepredikt, als kinderspijs, dat wil zeggen: men moet hen die geloven dragen en behandelen als kinderen die nog zwak zijn. Dat is louter een prediking van genade en van de reine liefde van Christus. En nu willen ons die domme Dweepers voorhouden dat het Evangelie een lege tafel is, terwijl het vol zoete vijgen is.

Een andere tekst vindt u in Psalm 72 "De bergen zullen den volke vrede dragen, ook de heuvels met gerechtigheid" (Ps 72 : 3). De bergen zullen vrede dragen - zo zal het er aan toegaan. Joel heeft in gelijkenissen gesproken, maar hier wordt het rondweg gezegd. In Judea groeiden de olijfbomen en vond men wijnbergen, maar dáár zullen de bergen vrede en gerechtigheid dragen. Deze bergen zal men allerwege vinden. Dat is een grote lofprijzing op het Evangelie en de openbare bekendmaking van Christus' opstanding, want zij predikt dat Christus de dood vertreden heeft. Dat betekent de vrede en de gerechtigheid prediken; want als de dood weg is dan moet de vrede er zijn. Wij echter die dagelijks het Evangelie helder en klaar horen prediken, houden het voor gering en doen net alsof het het woord is van een schoenmaker; wij bedenken niet welke een grote zaak het is. De Profeten zouden graag in deze tijd hebben geleefd, hun woorden zijn als wilden zij zeggen: wat zou ik gelukkig zijn als ik in die tijd zou kunnen leven wanneer de bergen overvloeien van melk en honing. Als zij ons nu zagen, zouden ze ons met verwondering aankijken.

Zo weet ge nu dus dat de Opstanding daartoe heeft plaatsgevonden, opdat zij in het Woord gevat en ons voorgelegd zou worden en dat de duivel zich er tegen te weer stelt.

Tekst: Over Christus' opstanding

Tot nu toe hebben wij twee dingen behandeld, nl. de geschiedenis van de Opstanding en daarna de openbare bekendmaking ervan door het Woord. God wil dat deze schat voor de wereld wordt opengelegd, daarom heeft Hij het predikambt ingesteld en de Heilige Geest gegeven. Hiertegen hitst de duivel de Dweepers op.

Nu willen wij over het derde gaan spreken. Als Christus gepredikt en bekend gemaakt wordt, dat Hij door Zijn dood en opstanding mijn zonden overwonnen heeft en dat het aan de wereld geschonken is, dan volgt dat men het met dankzegging moet aannemen, opdat het niet tevergeefs aangeboden wordt. Want daar is een zware straf op gezet, zoals Mozes geschreven heeft: Wie Mijn woorden niet horen zal, die hij in Mijn Naam spreken zal, van die zal Ik het eisen (Deut 18 : 19). En in Micha 5 : 14 staat: "En Ik zal in toorn en in grimmigheid wrake doen aan de heidenen die niet horen" (Micha 5 : 14). Deze prediking en bekendmaking van de opstanding van Christus is een groot liefdewerk. Als zij ons wordt aangeboden, moet men haar met het hart aannemen. Want als de opstanding van Christus mij geschonken wordt, kan ik haar niet in mijn zak steken. Men kan haar nergens anders ontvangen dan in het hart; in het hart moet zij regeren. Dat noemen wij een waar christelijk geloof, als wij het in het hart ontvangen en daarop vertrouwen. Wij zien het niet, slechts in het Woord wordt het ons voorgesteld. In onze tekst vindt u dat ook, namelijk waar Christus zijn discipelen berispt: "O onverstandigen en tragen van hart om te geloven al hetgeen de profeten gesproken hebben" (Luk 24 : 25). Dit berispen en klagen over ons duurt tot het einde der wereld. Ach dat wij er toch beter door zouden worden en niet behoorden tot hen die het Woord verachten en vervolgen en niet dulden dat het gepredikt wordt. Van zonden verlost worden wilde men graag, maar dit middel wil men niet aannemen, dat wil zeggen men wil niet geloven, maar het met de handen kunnen vatten. Daarom zegt Paulus: "Daar gij hetzelfde verstoot en uzelve des eeuwigen levens niet waardig oordeelt, ziet, wijkeren ons tot de heidenen" (Hand. 13 : 46). En Christus zegt: "Daarom zeg Ik u, dat het Koninkrijk Gods van u zal weggenomen worden, en een volk gegeven, dat zijn vruchten voortbrengt" (Matth. 21 : 43). Daarom ligt alles daaraan dat wij het aannemen en niet twifelen, maar ons geheel daarop verlaten, zoals in 1 Petr 1 : 13 geschreven staat: "Daarom opschortende de lendenen uws verstands, en nuchteren zijnde, hoopt volkomenlijk op de genade, die u toegebracht wordt in de openbaring van Jezus Christus". Petrus gebruikt hier de mooiste woorden: de genade wordt u toegebracht, aangeboden. Het is dus nodig dat gij haar aanneemt.

Ik wilde wel dat ge een verzekerd geloof had, dat zich zo op het Woord verlaat al had ge het in uw handen wat erin aangeboden wordt. Maar daar het verborgen is, is het moeilijk: ik moet mij op het naakte Woord verlaten, waarin mij de genade aangeboden wordt. Dat Woord is het namelijk, dat - zoals in de vorige preek is gezegd - als zoete

melk en honing door heel de wereld vloeit. Als het zaad uitgestrooid wordt bloeit het ook eens, maar menigmaal valt het ook in het zand, in de struiken of in het water. Zo gaat ook de prediking van het Evangelie wel door heel de wereld maar zij nemen haar niet aan en geloven haar niet. Waarom niet? De tekst zegt dat wij een onverstandig en traag hart hebben. De mens kan het niet aanvaarden dat hij door de gerechtigheid van een Ander zalig wordt en door het leven van een Ander van de dood verlost wordt. En toch is er geen ander middel tegen de dood dan de Persoon van Christus. Als er echter redding is door de Persoon van Christus, dan is deze redding er niet door uzelf. Wil ik de zonde wederstaan dan moet dus of Christus in mij zijn of ik in Hem en één met Hem zijn, zodat ik verkrijg wat Christus heeft, en ik zeggen kan: ik ben van U en Gij zijt van mij. Daarom staat er in Ef. 4 : 4 dat de hele christenheid één lichaam is en dat al wat de Brudegom heeft van mij is en omgekeerd. Zo moet het gaan, ik moet met Christus één zijn. Er is geen andere overwinning van de dood dan door Christus. Aan Hem ligt het niet. Hij gaat als een minnaar door de wereld en biedt ons Zijn vriendschap aan, zendt predikers uit en laat verkondigen dat Hij voor ons in de wereld gekomen is. Op deze wijze stelt Hij er een onderzoek naar in wie Zijn bruid wil worden. Het ligt niet aan Hem, maar aan ons, wij willen niet Zijn bruid worden. Hosea zegt: "En Ik zal u Mij ondertrouwen in geloof, en gij zult den Heere kennen" (Hos 2 : 19). Wij zullen één zijn, zegt God, en wat Ik heb zal van u zijn, Ik heb een schat, namelijk genade, barmhartigheid, verlossing van alle kwaad, mijn leven; dat is Mijn erfdeel, dat bezit Ik met de bedoeling dat het u ten goede komt. Maar wat zijn wij? Een afschuwelijke, bezoedelde en schandelijke bruid. Maar Hij is de eerste en biedt Zich aan. Wie Hem aanneemt, zegt: ik ben in geloof de bruid. Als Hij zo zou spreken dat wij het zagen met onze ogen, dan zouden we het doen. Maar wij kunnen het niet zien met onze ogen of tasten met de handen, wij moeten Hem vertrouwen. De Heere geeft ons Zijn Woord. Wij geloven echter alleen mensen, hoewel zij liegen kunnen, maar God, die niet liegen kan, geloven wij niet. Waarom niet? Omdat wij onverstandigen en tragen van hart zijn, wij verstaan het niet en zijn blind.

We zouden graag willen dat de dood door onze werken weggenomen werd. Maar Christus zegt: Kom tot Mij en overwin de dood in Mij. Maar wij zijn zo bedorven dat wij niet naar een Vreemde willen gaan en niet al onze goederen en gerechtigheid willen verlaten. We willen niet onze ellende aanvaarden en alleen op Christus vertrouwen die men niet ziet. En toch dát is het wat de Schrift bedoelt met "alles verlaten". Onze slotsom is dat het onmogelijk is te geloven, we zijn traag om te geloven. Maar kies wat ge wilt, ge hebt twee wegen vóór u: de ene weg is in Christus, op deze weg overwint ge alle kwaad door Hem,

Hij is uw leven en uw gerechtigheid, de andere weg is dat ge zalig poogt te worden door uw rede en eigen gerechtigheid. Kies dan. Blijft ge bij uw werken, zie toe hoe ge van de zonden verlost wordt. Al zoudt ge u dood martelen, toch bent ge verloren, want de tekst zegt, dat de Christus also lijden moest (Luk 24 : 26) en dat Hij door Zichzelf overwonnen heeft (Col. 2 : 15). Is het Christus dan bent u het dus niet, tenzij ge zeggen kunt dat ge even goed en sterk bent als Christus. Dit is de veiligste en beste weg, dat ge vertrouwt op Christus' gerechtigheid en niet op uw kracht. Het is de kracht van Christus die de dood overwonnen heeft, zij heeft gedaan wat ik moet doen. De ware ondertrouw geschiedt volgens de Schrift daar waar u zegt: ik ben Uw zonde, Gij zijt mijn gerechtigheid, Uw dood is mijn leven, uw kracht is mijn zwakheid. Zo vindt de zalige ruil plaats. U wordt dan versierd met het mooiste wat er is, met goud en zilver; alle zonden en zwakheid worden u niet meer toegerekend. Christus heeft het graag dat ge tot Hem komt en zonden en dood meebrengt. Deze bruiloft viert de Schrift allerwege doordat zij de heerlijke gemeenschap beschrijft die de christenen in Christus hebben. Dat betekent de opstanding aannemen zoals het behoort, als wij er op vertrouwen, dat zij van ons is. Het ligt aan ons als dat niet zo is. En zeg nu niet: Als zulk een voortreffelijk Bruidegom met zulke voortreffelijke sieraden en gerechtigheid tot ons komt dan moet men ook zelf zulke kostelijke goederen bezitten. Meent ge soms dat Hij zich geheel niet om ons bekommert? Daarom heeft Hij vlees en bloed aangenomen, zoals u lezen kunt in Hebr 2 : 14 tot een onbedrieglijk teken, dat Hij de mensheid niet in de steek wil laten. Dat is onze troost. Dat wij het toch begrepen en in geloof aanvaardden, want op geen andere wijze dan door de prediking kunnen wij het in ontvangst nemen.

Hiertegen nu verzet zich de duivel; hij weert de Opstanding en de verkondiging ervan. Maar wat hij ook doet, onze Heere gaat door. Het meest fel verzet de duivel zich er tegen dat men dit werk van Christus, dat gepredikt wordt, aanneemt en gelooft. En hier richt hij de grootste schade aan. Hij verleidt vele "maagden" dat zij niet tot Christus komen, zoals Paulus schrijft in 2 Cor. 11 : 2 v. : "Want ik heb u toebereid om u als een reine maagd aan een man voor te stellen, namelijk aan Christus; doch ik vrees, dat niet enigszins, gelijk de slang Eva door haar arglistigheid bedrogen heeft, also uw zinnen bedorven worden, om af te wijken van de eenvoudigheid die in Christus is". De duivel heeft het voordeel dat wij dwaas en traag tot geloven zijn. Onze natuur staat vijandig tegenover het geloof. En ook al gelooft iemand, dan wil het nog niet recht vorderen, omdat er zoveel tegenover staat. Ook zij die vroom zijn en graag van Christus horen, zoals ik en de mijnen, zijn toch dwazen en komen bezwaarlijk tot geloof. Daarom geniet de duivel een groot voordeel. Aan Christus ligt het niet.

Maar bij ons vindt de duivel een rede die wijs wil zijn. Ik kies niet Christus maar een ander. De duivel komt met een neven-leer. Paulus heeft in al zijn brieven daarmee te stellen en toont er de secten aan. Waar de duivel de opstanding en de prediking ervan niet verhinderen kan, daar legt hij het er met al zijn kracht op toe secten in het leven te roepen, zoals wij ook nog heden in het pausdom zien, waarin louter secten zijn. Daar is slechts een schijn van heiligheid, en daarmee voert de duivel zijn kunstjes uit, hij beroept zich op de Schrift en op een lange traditie. Zo doen tegenwoordig de paus en de Turken. Hoe meer gepredikt wordt, des te meer woedt de duivel. Wij zeggen: Ik laat Franciscus (van Assisi) een heilig man zijn, maar zij zeggen: Waarom aanvaardt u dan niet zijn Orderegel? Ik antwoord: Ik kan nergens vinden dat Franciscus de dood overwonnen heeft en bevolen heeft dat in de wereld te prediken. Insgelijks heeft ook Augustinus niet eens zijn eigen zonden kunnen uitdelgen. Het Evangelie echter verkondigt, dat Christus dat gedaan heeft. Als ik iemand van dwaling wil beschuldigen, dan wil ik dat liever Franciscus en Augustinus dan Christus. Zij willen echter beide handhaven, namelijk dat Christus gestorven is, maar dan in zoverre het niet in strijd is met de heilige vaders. Gij echter, moet Christus kiezen. Als ge door uw eigen werken de dood overwinnen kunt, geloof dan aan uzelf. Als ge het vindt bij Franciscus, volg dan zijn Regel en zijn leven. Wie belet het u? Maar zie toe, dat ge u niet vergist. Wij echter kennen buiten Christus niemand die de dood wederstond; Hij alleen heeft de dood gedood en verdelgd. Bij Hem willen wij blijven, ook al worden we daarom voor ketter gescholden. Noemen zij ons een verleider, dan heeft Christus ons verleid. Ik zou mij graag door het Evangelie laten verdoemen, als Augustinus ons in de hemel bracht. Als het Evangelie mij in de hel werpt, dan blijf ik niet lang daar in. Insgelijks ook als de heiligen ons in de hemel brengen, ook dan blijf ik daar niet lang.

De Opstanding van Christus heeft de duivel niet kunnen verhinderen, maar nu wil hij toch het ware nut en het gebruik ervan verhinderen. Paulus zegt (Col. 2 : 15): Christus heeft de dood door Zichzelf overwonnen, Hij wil hem ook in ons overwinnen. Dat kan echter niet geschieden, tenzij wij met Hem één lichaam zijn, namelijk door het geloof. De dood is alleen door deze enige Persoon, Christus overwonnen. Dat is de waarheid, lees er de geschiedenis maar op na. Als dat nu vast staat - en dat staat zeer zeker vast - dan volgt daaruit dat onze werken het dus niet doen. Ook de menselijke rede kan deze conclusie trekken, dat Christus' dood niet mijn werk, mijn bidden of vasten is. Dat is ons argument, dat niemand een christen wordt doordat hij monnik wordt en dat geen martelaarschap u in het sterven helpen kan. Dit alles is niet de opstanding van Christus; alles is verdoemd wat aangediend wordt als zou het de vergeving der zonden kunnen

schenken. Waarom pijnigen zij zich dan zo onder menselijke wetten? Zijn het niet de grootste verleiders die ooit op aarde waren? Zij zijn slechter dan de vroegere valse profeten en moeten het zelf belijden. Hoe komt men tot vergeving van zonden en het eeuwige leven? Zij zeggen: als ge franciscaner wordt. Zo hebben wij gepreekt. Wie zou anders de kloosters gebouwd hebben? Maar gij zegt: de Schrift zegt dat wij door Christus verlost zijn. Maar ge moet het woordje "u" er aan toevoegen: als Christus' werk niet van mij is, dan is ook mijn werk niet Christus' werk. Als Christus' werk het doet, dan zal dus mensenwerk het niet doen, nee geen enkel mensenwerk. En dit verkrijgt u alleen door het geloof. Het is dus zo dat wij alleen door het geloof de rechtvaardiging en vergeving der zonden ontvangen en de dood ontgaan. Het geloof brengt Christus in mij. Een christen hangt aan Christus als een edelsteen. Het geloof zegt: ga weg, zonde en dood. Want het geloof heeft de opstanding van Christus aangegrepen. Maar wij blijven desniettemin hard, ook al vatten en lezen wij het. We geven ons niet over aan Christus en Zijn werk. Men wil aan de menselijke rede ook een vinger in de pap geven. Dan is de duivel er bij en verhardt de mensen, zodat zij de waarheid tegenstaan. Moge God ons daarvoor behoeden. Ook al zijn wij dragen van hart, toch zouden wij het graag willen aannemen. Men moet tot God roepen, dat Hij het geloof in ons vermeerdere.

INHOUD

Tekst : Jesaja 53 : 2	blz.	3
Tekst : Psalm 45 : 3	"	7
Tekst : Mattheus 27 : 45 - 50	"	14
Tekst : Mattheus 27 : 51 - 56	"	19
Tekst : Mattheus 27 : 57 - 61	"	23
Tekst : Mattheus 28 : 10 - 20	"	26
Tekst : Lukas 24 : 36 - 47	"	32
Tekst : Over Christus' opstanding	"	37
Tekst : Over Christus' opstanding	"	40
Tekst : Over Christus' opstanding	"	44